

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

PANORAMA ROKU

SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA ROK 2021

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej gwarantem ochrony prawa Unii

Sprawozdanie roczne za rok 2021

Panorama roku

Spis treści

Przedmowa Prezesa	4
--------------------------	---

1 Rok 2021 w skrócie

A Rok w ilustracjach	10
B Rok w liczbach	28

2 Działalność sądownicza

A Przegląd najważniejszych orzeczeń z tego roku	34
B Działalność sądownicza – główne liczby	72
Członkowie Trybunału Sprawiedliwości	77
Członkowie Sądu	85

3 Asystowanie instytucji w przejściu do nowego etapu jej historii

A Wstęp Sekretarza	92
Focus EUnited w Rydze: wyjątkowy dialog sądowy na rzecz zjednoczonej Europy	96
Focus Forum sędziów, wyjątkowa okazja do spotkań i wymiany poglądów	98
Focus Relacje z gronem odbiorców	100

4 Instytucja chroniąca środowisko naturalne

5 Spojrzenie w przyszłość

6 Pozostańmy w kontakcie!

Przedmowa Prezesa

W roku 2021 Trybunał i jego pracownicy zmagali się z obecnymi wciąż środkami sanitarnymi i ograniczeniami zdrowotnymi, mającymi na celu opanowanie kolejnych fal pandemii Covid-19. Mimo wszystko pracownikom Trybunału udało się utrzymać ciągłość działalności w służbie europejskiego wymiaru sprawiedliwości, dzięki wykorzystaniu doświadczeń i nowych nawyków nabywanych po początku pandemii w 2020 r. oraz zastosowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających zdalną pracę i komunikację. Instytucja może się tu pochwalić sukcesem, gdyż jej starania, dotyczące zaprojektowania i uruchomienia systemu wideokonferencyjnego umożliwiającego zdalne prowadzenie rozpraw przed obydwojema sądami z tłumaczeniem symultanicznym, zostały wyróżnione Nagrodą za dobrą administrację za wybitne osiągnięcia w kategorii innowacji i transformacji, przyznaną przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich.

W 2021 r. uległa również odnowieniu duża część składu Trybunału Sprawiedliwości, do którego weszło dziewięciu nowych członków. Grono sędziów obdarzyło mnie po raz kolejny zaufaniem, wybierając mnie powtórnie na stanowisko prezesa, natomiast na stanowisko wiceprezesa, po odejściu wiceprezesa Rosario Silvy de Lapuerty, powołany został sędzia Lars Bay Larsen. W tym roku również do Sądu przyszło pięciu nowych sędziów.

Odnotowano także wzrost liczby spraw wniesionych do obu sądów (1 720 w 2021 r. w porównaniu z 1 584 w 2020 r.) oraz liczby spraw zakończonych (1 723 w 2021 r. w porównaniu z 1 540 w 2020 r.). Różnorodność i znaczenie wydanych orzeczeń, dotyczących państwa prawnego, środowiska naturalnego, ochrony danych osobowych, ochrony socjalnej czy pomocy udzielanej w związku z kryzysem zdrowotnym, dowodzą, jak kluczową rolę pełni działalność Trybunału we współczesnej rzeczywistości i jak konkretnie wpływa na życie obywateli i przedsiębiorstw w Unii Europejskiej. Z tego obrazu rzeczywistości wyłania się szereg wyzwań.

Po pierwsze, obecna sytuacja wymaga od Trybunału, by zbliżył się bardziej do obywateli poprzez dążenie do większej przejrzystości swego funkcjonowania. W tym celu realizowany jest projekt polegający na próbnym transmitowaniu posiedzeń wielkiej izby w internecie (webstreaming). Intensywny rozwój technologii cyfrowych był kluczowym elementem, dzięki któremu Trybunał wykazał się w kryzysie zdrowotnym niezwykle skutecznym zarządzaniem i reagowaniem na ograniczenia w przemieszczaniu się związane z pandemią. Rozwój technicznej wiedzy sprawił, że staliśmy się świadkami przekroczenia bariery cyfrowej – nastała nowa epoka. Nadeszła więc pora, by dzięki postępowi technicznemu i społecznemu Trybunał stał się dostępny dla całej Europy.

Po drugie, Trybunał nadal będzie pracować nad sposobem osiągnięcia zrównoważonego rozłożenia pracy między Trybunałem Sprawiedliwości, w którym zasiada

po jednym sędzi z każdego państwa członkowskiego, a Sądem, w którym od września zasiada po dwóch sędziów z każdego państwa członkowskiego.

Po trzecie, można obecnie zaobserwować upowszechnianie się tendencji do podważania autorytetu orzeczeń sądowych, a w niektórych państwach członkowskich – do kwestionowania integracji europejskiej oraz jej podstawowych wartości i zasad. Zjawisko to wymaga stałej dbałości o utrzymanie przez Trybunał standardów orzeczeń, ich objaśnianie opinii publicznej oraz o przejrzystość działań. Jest to konieczne, aby europejski wymiar sprawiedliwości był właściwie postrzegany i rozumiany – jako system pozostający w każdych okolicznościach wyłącznie w służbie państwa prawnego.

Zadanie naszej instytucji polega zatem na wyciągnięciu wszelkich nauk płynących z doświadczeń związanych z zarządzaniem w pandemii oraz utrwaleniu osiągnięć w zakresie funkcjonowania i relacji z sądami krajowymi oraz opinią publiczną w całej Unii. Cele te będą realizowane w 2022 r., w którym Trybunał będzie obchodził swoje 70-lecie, organizując różnorodne przedsięwzięcia, wydarzenia i imprezy.

Koen Lenaerts

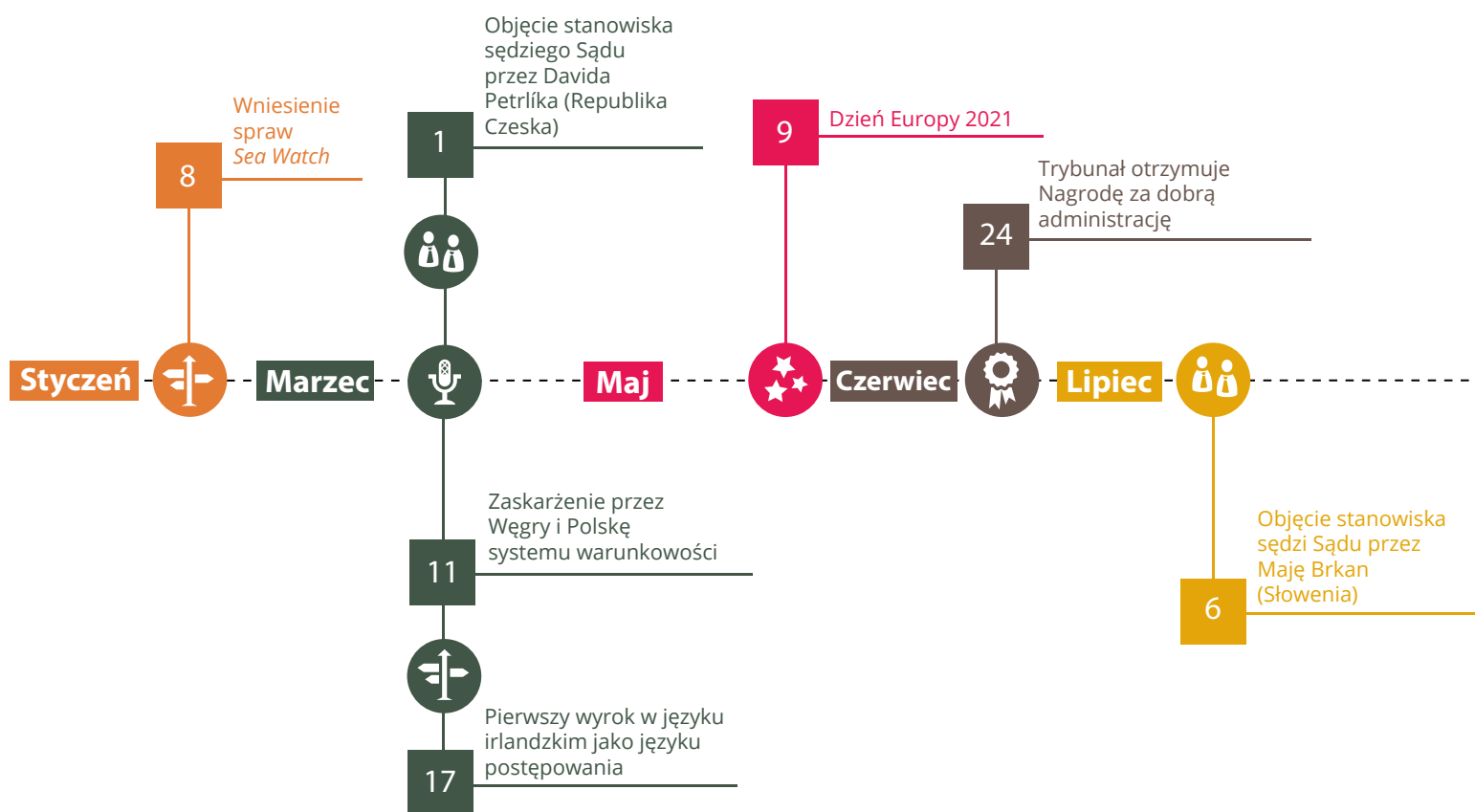
Prezes Trybunału Sprawiedliwości
Unii Europejskiej

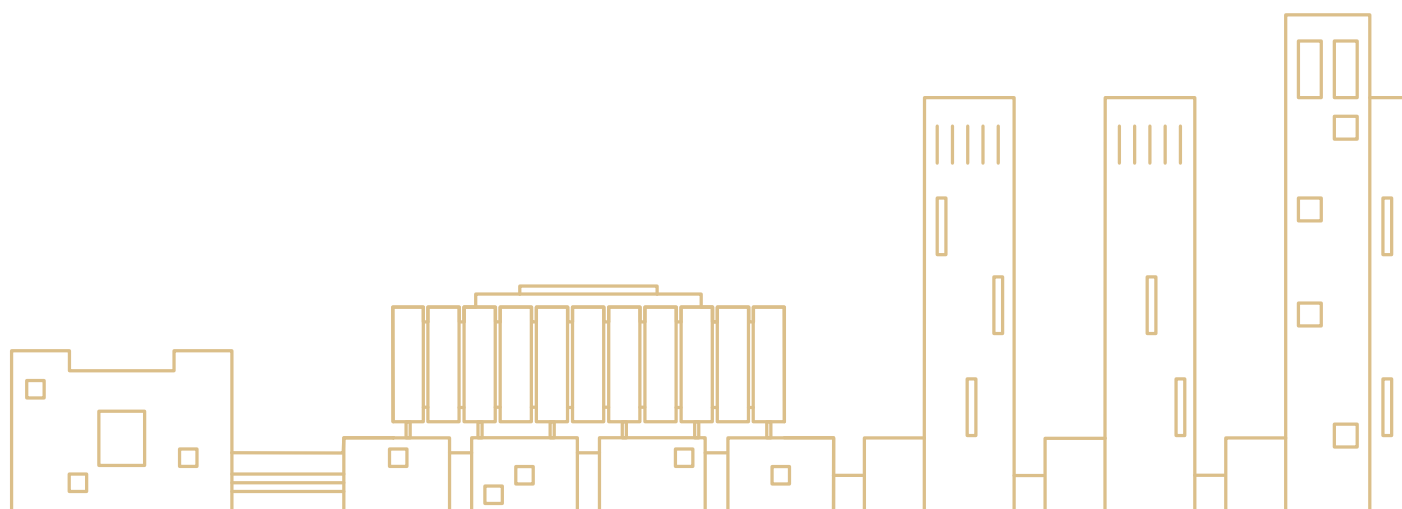
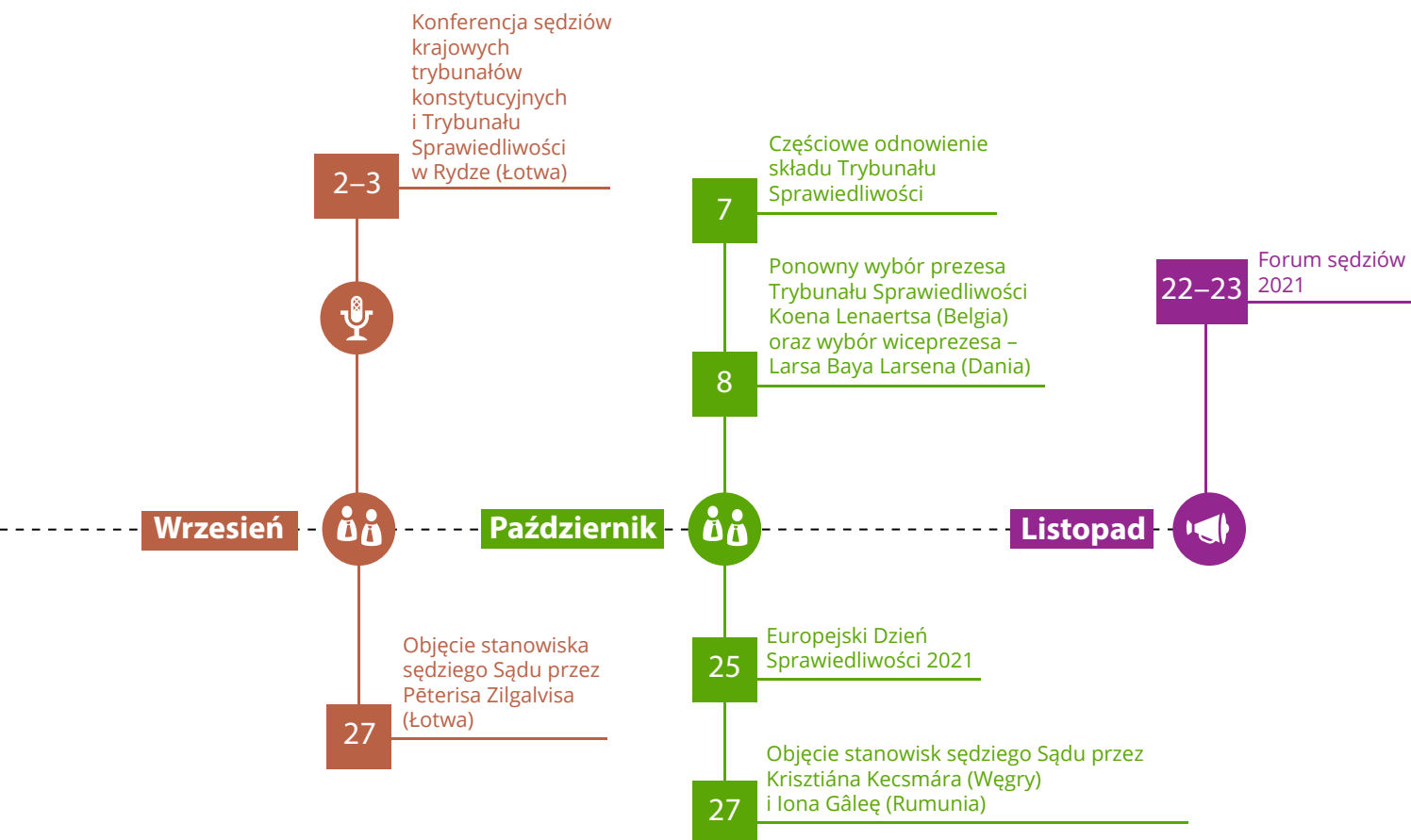

1

Rok 2021 w skrócie

A | Rok w ilustracjach

STYCZEŃ

4

Wniesienie sprawy *Rzecznik Praw Obywatelskich*

Trybunał Sprawiedliwości rozstrzygnie, czy polskie organy mogą odmówić transkrypcji aktu urodzenia dziecka urodzonego w Hiszpanii, wydanego przez organy hiszpańskie, w którym **dwie kobiety wskazano jako matki dziecka** ([C-2/21](#)).

STYCZEŃ

8

Wniesienie spraw *Sea Watch*

Trybunał Sprawiedliwości musi ustalić, czy władze portowe mogą wykonywać swoje uprawnienia wobec statku, który posiada świadectwa statku towarowego, ale w praktyce prowadzi **działalność poszukiwawczo-ratowniczą na morzu** w odniesieniu do migrantów ([C-14/21](#) i [C-15/21](#)).

STYCZEŃ

26

Wyrok w sprawie *VL/Szpital Kliniczny*

Wpłata dodatku do wynagrodzenia tylko tym pracownikom niepełnosprawnym, którzy przedłożyli **orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność** po wybranej przez pracodawcę dacie może stanowić bezpośrednią lub pośrednią dyskryminację ze względu na niepełnosprawność ([C-16/19](#)).

LUTY

3

Wyrok w sprawie Komisja/Węgry

Węgry nie wywiązały się z obowiązku zapewnienia przestrzegania dziennej wartości dopuszczalnej dla **pyłu zawieszonego PM10** na całym swoim terytorium oraz możliwie najkrótszego okresu, w którym wartość ta jest przekraczana ([C-637/18](#)).

➔ zob. s. 41

LUTY

17

Wyroki w sprawach *Ryanair DAC/Komisja* i *Ryanair DAC/Komisja*

Pomoc przyznana przez **Szwecję i Francję** na rzecz przedsiębiorstw lotniczych w kontekście pandemii Covid-19 jest zgodna z prawem Unii ([T-238/20](#) i [T-259/20](#)).

➔ zob. s. 61–62

MARZEC

1

Objęcie stanowiska przez nowego członka Sądu

Uroczyste posiedzenie z okazji złożenia ślubowania i objęcia stanowiska przez **Davida Petrlika** (Republika Czeska), sędziego Sądu.

MARZEC

8

Wniesienie sprawy *CIHEF i in.*

Trybunał Sprawiedliwości rozstrzygnie w przedmiocie możliwości przyjęcia przez państwo członkowskie, w interesie zdrowia publicznego i środowiska, **przepisów ograniczających w dziedzinie praktyk handlowych i reklamy produktów biobójczych** ([C-147/21](#)).

MARZEC

11

Wniesienie przez Węgry i Polskę skarg na system warunkowości

Węgry i Polska domagają się stwierdzenia nieważności rozporządzenia ustanawiającego **ogólny system warunkowości** służący ochronie budżetu Unii w przypadku naruszeń zasad państwa prawnego w państwach członkowskich ([C-156/21](#) i [C-157/21](#)).

MARZEC

17

Pierwszy wyrok w języku irlandzkim jako języku postępowania

W dniu św. Patryka, patrona Irlandii, Trybunał Sprawiedliwości wydał **pierwszy wyrok w sprawie, w której językiem postępowania był język irlandzki**.

Na podstawie dyrektywy Unii na weterynaryjnych produktach leczniczych powinny znajdować się informacje w obu językach urzędowych Irlandii. Sąd irlandzki powinien stwierdzić, że nie dokonano transpozycji tej dyrektywy i że państwo ma obowiązek usunąć to uchybienie ([C-64/20](#)).

MARZEC

24

Wyrok w sprawie *Lego*

Sąd Pierwszej Instancji orzekł, że Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) nie powinien być unieważnić **wzoru wspólnotowego** klocka stanowiącego część zestawu konstrukcyjnego **Lego** ([T-515/19](#)).

➔ zob. s. 47

KWIECIEŃ

9

Wniesienie skargi przez *Firearms United Network*

Polskie stowarzyszenie posiadaczy broni palnej domaga się stwierdzenia nieważności rozporządzenia zakazującego używania **ołowianej myśliwskiej amunicji śrutowej**. Uważa, że akt ten narusza wolność prowadzenia działalności gospodarczej i uprawiania myślistwa ([T-187/21](#)).

KWIECIEŃ

14

Wyroki w sprawach *Ryanair DAC/Komisja*

Środki pomocy wprowadzone przez **Szwecję** i **Danię** na rzecz linii lotniczej **SAS** oraz gwarancja udzielona linii lotniczej **Finnair** przez Finlandię w następstwie pandemii **Covid-19** są zgodne z prawem Unii ([T-378/20](#), [T-379/20](#) i [T-388/20](#)).

➔ zob. s. 62

KWIECIEŃ

20

Wyrok w sprawie *Repubblika/Il-Prim Ministru*

Przepisy maltańskie, które przyznają **premierowi** rozstrzygające uprawnienia w procesie **powoływania sędziów**, przewidując jednocześnie udział niezależnego organu, który ma za zadanie ocenę kandydatów i przedstawienie opinii, nie są niezgodne w prawem Unii Europejskiej ([C-896/19](#)).

➔ zob. s. 35

MAJ

4

Wniesienie skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego *Komisja/Francja (PM10)*

Komisja zwróciła się do Trybunału Sprawiedliwości o stwierdzenie, że Francja uchybiła swoim zobowiązaniom w zakresie **jakości powietrza**, systematycznie i trwale przekraczając dzienną wartość dopuszczalną drobnego pyłu zawieszonego (PM10) w rejonach **Paryża i Martyniki/Fort-de-France** ([C-286/21](#)).

MAJ

9

Dzień Europy 2021

W celu zwiększenia świadomości obywateli europejskich w zakresie przysługujących im praw oraz ich znajomości funkcjonowania europejskiego wymiaru sprawiedliwości Trybunał zaprosił obywateli do oglądania **animacji** na temat swojej roli i orzecznictwa, zadawania **pytań** za pośrednictwem serwisów **Twitter i LinkedIn** oraz odbycia **wirtualnej wycieczki** po swoich gmachach.

MAJ

12

Wyrok w sprawach *Luksemburg/Komisja i Amazon EU i Amazon.com/Komisja*

Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji stwierdzającej, że **korzyści podatkowe przyznane przez Luksemburg** spółkom należącym do grupy **Amazon** stanowiły bezprawną pomoc państwa ([T-816/17](#) i [T-318/18](#)).

➔ zob. s. 46

CZERWIEC

3

Wyrok w sprawie *Węgry/Parlament*

Trybunał Sprawiedliwości oddalił skargę **Węgier** na rezolucję Parlamentu Europejskiego wszczynającą procedurę stwierdzenia istnienia **wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia** przez to państwo członkowskie **wartości, na których opiera się Unia** ([C-650/18](#)).

➔ zob. s. 35

CZERWIEC

22

Wyrok w sprawach *Youtube i Cyando*

W obecnym stanie prawa Unii w ocenie Trybunału **operatorzy platform internetowych** nie ponoszą co do zasady odpowiedzialności za publiczne udostępnianie treści chronionych prawem autorskim bezprawnie zamieszczanych w internecie przez ich użytkowników ([C-682/18](#) i [C-683/18](#)).

➔ zob. s. 49

CZERWIEC

22

Wniesienie skargi *Syndesmos Tyrokomon Kyprou i in./Komisja*

Producenci serów i mleka krowiego wnieśli do Sądu o stwierdzenie nieważności rozporządzenia Komisji rejestrującego **Χαλλούμι (Halloumi)** jako chronioną nazwę pochodzenia (ChNP) ([T-361/21](#)).

CZERWIEC

24

Nagroda za dobrą administrację

Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich, Emily O'Reilly, przyznała Trybunałowi Nagrodę za dobrą administrację 2021 w kategorii „Wybitne osiągnięcia w kategorii innowacji i transformacji” za **projekt „Zdalne rozprawy”**.

➔ zob. s. 90 i 98

CZERWIEC

24

Wyrok w sprawie *Komisja/Hiszpania*

Hiszpania powinna była uwzględnić nielegalny pobór wody oraz pobór wody służący do zaopatrywania obszarów miejskich przy szacowaniu **poboru wód podziemnych w regionie Doñana**, w którym znajduje się największy obszar podmokły w Europie ([C-559/19](#)).

➔ zob. s. 40

LIPIEC

4
–
5

Sechser-Treffen w Wiedniu

Delegacja Trybunału udała się do Wiednia, aby wziąć udział w spotkaniu „Sechser-Treffen”, na które co dwa lata zjeżdżają się przedstawiciele **niemieckojęzycznych sądów konstytucyjnych** Niemiec, Austrii, Szwajcarii i Liechtensteinu, a także **Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej** i **Europejskiego Trybunału Praw Człowieka**.

LIPIEC

6

Objęcie stanowiska przez nowego członka Sądu

Uroczyste posiedzenie z okazji złożenia ślubowania i objęcia stanowiska przez **Mają Brkan** (Słowenia), sędzię Sądu.

LIPIEC

15

Wyrok w sprawach *WABE* i *MH Müller* *Handel*

Zakaz noszenia w miejscu pracy **jakichkolwiek widocznych symboli wyrażających przekonania polityczne, światopoglądowe lub religijne** może być uzasadniony koniecznością prezentowania przez pracodawcę neutralnego wizerunku wobec klientów lub zapobiegania konfliktom w pracy ([C-804/18](#) i [C-341/19](#)).

➔ zob. s. 60

LIPIEC

20

Wniesienie sprawy *Schrems/Facebook*

J. Schrems twierdzi, że wyrażona przez niego zgoda na stosowanie **zasad korzystania z platformy Facebook** nie jest zgodna z wymogami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO) i żąda od Facebooka zaniechania przetwarzania jego danych osobowych dla celów reklamy spersonalizowanej i wykorzystywania tych danych do odwiedzania stron internetowych osób trzecich ([C-446/21](#)).

SIERPIEŃ

1

Zmarł sędzia Barna Berke

Zmarł Barna Berke (Węgry), sędzia Sądu od dnia 19 września 2016 r.

SIERPIEŃ

31

Wystąpienie z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie *Verband Sozialer Wettbewerb*

Bundesgerichtshof (Niemcy) wystąpił z pytaniem, czy cena sprzedaży produktów pakowanych w szklane butelki lub słoiki zwrotne musi zawierać kwotę **kaucji**, którą konsument jest zobowiązany zapłacić ([C-543/21](#)).

WRZESIEŃ

2
-
3

Między wspólnymi tradycjami konstytucyjnymi a tożsamością narodową – Konferencja w Rydze

W Rydze (Łotwa) odbyła się konferencja, w której po raz pierwszy wzięli udział sędziowie krajowych trybunałów konstytucyjnych i członkowie Trybunału Sprawiedliwości, aby przedyskutować wspólne podejście godzące imperatyw jednności europejskiej z realiami tradycji konstytucyjnych i tożsamości narodowych.

➔ zob. s. 96

WRZESIEŃ

2

Wyrok w sprawie *État belge* (prawo pobytu w przypadku przemocy domowej)

Obywatel państwa trzeciego **będący ofiarą przemocy domowej ze strony współmałżonka** będącego obywatelem Unii nie znajduje się w sytuacji porównywalnej z sytuacją obywatela państwa trzeciego, który padł ofiarą przemocy domowej ze strony współmałżonka będącego obywatelem państwa trzeciego ([C-930/19](#)).

WRZESIEŃ

9

Wyrok w sprawie *Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne*

Chronione nazwy pochodzenia (ChNP) są chronione przed **zabronionymi działaniami** odnoszącymi się zarówno do **towarów**, jak i do **usług** ([C-783/19](#)).

➔ zob. s. 50

WRZESIEŃ

10

Wniesienie spraw dotyczących znaku towarowego **GOOGLE CAR** do Sądu

Do Sądu zwrócono się o stwierdzenie nieważności dwóch decyzji Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) odmawiających **rejestracji oznaczenia GOOGLE CAR** ([T-568/21](#) i [T-569/21](#)).

WRZESIEŃ

20

Postanowienie Wiceprezes Trybunału w sprawie **Republika Czeska/Polska**

Ze względu na niezaprzestanie **wydobycia węgla brunatnego w kopalni Turów** Polska została zobowiązana do zapłaty na rzecz Komisji Europejskiej **okresowej kary pieniężnej** w wysokości 500 000 EUR dziennie ([C-121/21 R](#)).

WRZESIEŃ

27

Objęcie stanowiska przez nowego członka Sądu

Uroczyste posiedzenie z okazji złożenia ślubowania i objęcia stanowiska przez **Pēterisa Zilgalvisa** (Łotwa), sędziego Sądu.

PAŹDZIERNIK

Wyrok w sprawie *A* (przekroczenie granic na pokładzie pływającej jednostki rekreacyjnej)

Państwo członkowskie może zobowiązać swoich obywateli, pod groźbą kary, do posiadania przy sobie **ważnego dowodu tożsamości lub paszportu**, gdy podróżują do innego państwa członkowskiego, niezależnie od używanego środka transportu i trasy ([C-35/20](#))

PAŹDZIERNIK

Opinia Konwencja stambulska

Rada może, lecz nie musi oczekiwać na wspólne porozumienie państw członkowskich dotyczące zgody na związanie konwencją stambulską o **zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej** (opinia [1/19](#)).

PAŹDZIERNIK

Częściowe odnowienie składu Trybunału Sprawiedliwości

Uroczyste posiedzenie z okazji częściowego odnowienia składu Trybunału Sprawiedliwości. Stanowiska sędziów objęli: **Dimitrios Gratsias** (Grecja), **Maria Lourdes Arastey Sahún** (Hiszpania), **Miroslav Gavalec** (Słowacja), **Zoltán Csehi** (Węgry), **Octavia Spineanu-Matei** (Rumunia). Stanowiska rzeczników generalnych objęli: **Anthony Michael Collins** (Irlandia), **Nicholas Emiliou** (Cypr), **Tamara Čapeta** (Chorwacja) i **Laila Medina** (Łotwa).

PAŹDZIERNIK

8

Ponowny wybór prezesa oraz wybór wiceprezesa Trybunału Sprawiedliwości

Koen Lenaerts (Belgia) został ponownie wybrany przez grono sędziów na prezesa Trybunału Sprawiedliwości na trzyletnią kadencję.

Lars Bay Larsen (Dania) został wybrany na wiceprezesa, również na trzyletnią kadencję.

PAŹDZIERNIK

8

Objęcie stanowiska przez pierwszego rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości

Maciej Szpunar (Polska) został ponownie wybrany przez grono rzeczników generalnych na stanowisko pierwszego rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości, na trzyletnią kadencję.

PAŹDZIERNIK

8

Wybór prezesów izb złożonych z pięciu sędziów

Na trzyletnią kadencję na stanowisku prezesa izby w składzie pięciu sędziów Trybunału Sprawiedliwości wybrani zostali: **Alexander Arabadjiev** (Bułgaria), **Alexandra Prechal** (Niderlandy), **Küllike Jürimäe** (Estonia), **Constantinos Lycourgos** (Cypr) i **Eugene Regan** (Irlandia).

PAŹDZIERNIK

11

Wybór prezesów izb złożonych z trzech sędziów Trybunału Sprawiedliwości

Na trzyletnią kadencję na stanowisku prezesa izby w składzie trzech sędziów wybrani zostali: **Siniša Rodin** (Chorwacja), **Irmantas Jarukaitis** (Litwa), **Niilo Jääskinen** (Finlandia), **Ineta Ziemele** (Łotwa) i **Jan Passer** (Republika Czeska).

PAŹDZIERNIK

25

Europejski Dzień Sprawiedliwości 2021

Z okazji tego dnia, który ma na celu przybliżenie obywatelom Europy ich praw oraz ich lepsze poinformowanie na temat funkcjonowania systemów sądowniczych, Trybunał Sprawiedliwości zaprasza na **Twittera i LinkedIn**.

PAŹDZIERNIK

27

Objęcie stanowisk przez dwóch nowych członków Sądu

Uroczyste posiedzenie z okazji złożenia ślubowania i objęcia stanowiska przez **Krisztiána Kecsmára** (Węgry) i **Iona Gâleę** (Rumunia).

LISTOPAD

8

Spotkanie z delegacją CCBE

Delegacja Rady Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE) spotkała się z członkami Trybunału Sprawiedliwości i Sądu. Spotkanie miało na celu omówienie konsekwencji rozwiązań proceduralnych przyjętych w następstwie **pandemii** Covid-19 oraz starań sądów w celu zapewnienia **ciągłości wymiaru sprawiedliwości**.

LISTOPAD

10

Wyrok w sprawie *Google i Alphabet/ Komisja (Google Shopping)*

Sąd oddalił wniesioną przez Google skargę przeciwko decyzji, w której Komisja nałożyła na to przedsiębiorstwo karę za **nadużycie pozycji dominującej** i utrzymał w mocy **grzywnę w kwocie 2,42 mld EUR**. Google promowało **własną porównywarke cenową** kosztem porównywarek konkurencyjnych ([T-612/17](#)).

➔ zob. s. 39

LISTOPAD

15

Dwustronne seminarium Trybunał Sprawiedliwości – Francuska Rada Stanu

Podczas seminarium zorganizowano **trzy okrągłe stoły** poświęcone następującym tematom: „Odesłanie prejudycjalne: najnowsze zmiany”, „Rola sądu krajowego w zakresie stwierdzenia uchybień we wdrażaniu dyrektywy i wynikających z tego sankcji” oraz „Prawo ochrony środowiska”.

LISTOPAD

16

Wyrok w sprawie *Governor of Cloverhill Prison i in.*

Postanowienia dotyczące stosowania **europejskiego nakazu aresztowania wobec Zjednoczonego Królestwa**, przewidziane w umowie o wystąpieniu oraz dotyczące nowego mechanizmu wydawania osób, ustanowionego w umowie o handlu i współpracy między UE a tym państwem trzecim, są wiążące dla Irlandii ([C-479/21-PPU](#)).

➔ zob. s. 71

LISTOPAD

22
–
23

Forum sędziów 2021

Podczas tego dorocznego spotkania **136 sędziów krajowych z 27 państw członkowskich** oraz członkowie Trybunały omawiali aktualne orzecznictwo oraz mechanizmy współpracy między Trybunałem Sprawiedliwości a sądami krajowymi.

➔ zob. s. 98

LISTOPAD

29

Wizyta delegacji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Podczas wizyty delegacji zorganizowano **trzy okrągłe stoły** poświęcone następującym tematom: „Zasada niedyskryminacji – metodologia i stosowanie”, „Zatrzymanie osób ubiegających się o azyl” oraz „Wydalenie obywateli państw trzecich a prawo do życia rodzinnego”.

GRUDZIEŃ

9

Uroczyste zobowiązanie podjęte przed Trybunałem Sprawiedliwości przez dwóch nowych członków Trybunału Obrachunkowego

Helga Berger (Austria) i **Marek Opiola** (Polska), mianowani przez Radę Unii Europejskiej członkami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, podjęli na uroczystym posiedzeniu przewidziane traktatami uroczyste zobowiązanie.

GRUDZIEŃ

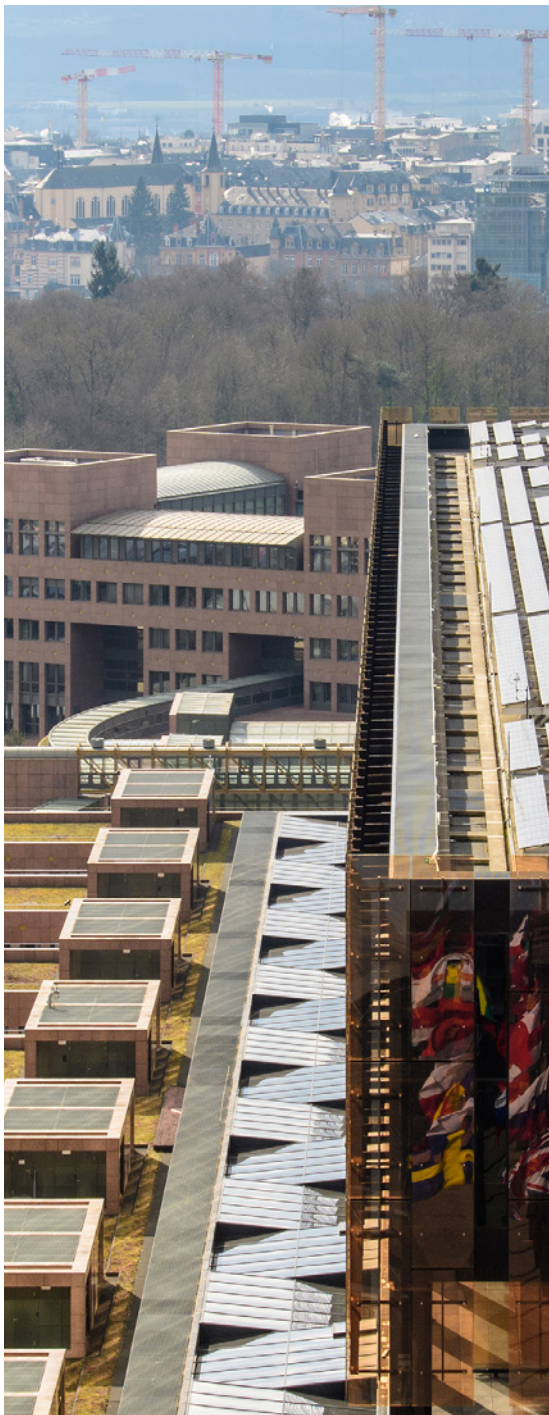
21

Odnowienie mandatu sekretarza Trybunału Sprawiedliwości

Alfredo Calot Escobar (Hiszpania), sprawujący funkcję sekretarza Trybunału Sprawiedliwości od dnia 7 października 2010 r., został mianowany na kolejną sześcioletnią kadencję, trwającą do dnia 6 października 2028 r.

Podobnie jak w 2020 r., także w 2021 r. w działalności sędowniczej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odczuwalny był wpływ kryzysu zdrowotnego. Dzięki podejmowanym od samego początku kryzysu środkom sądy mogły wypełniać swoją misję i zapewnić ciągłość publicznej służby europejskiego wymiaru sprawiedliwości. Zastosowanie wideokonferencji z tłumaczeniem symultanicznym umożliwiło w 2021 r. zdalne wystąpienia przedstawicielom stron, a sędziom – utrzymanie działalności orzeczniczej na bardzo wysokim poziomie.

Po przejściowym spadku odnotowanym w 2020 r. liczba spraw wniesionych do obu sądów ponownie rosła, podobnie jak liczba spraw zakończonych.

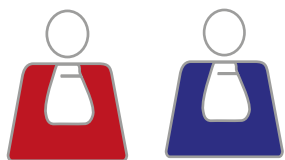
Uwagę zwraca wzrost liczby **nowych spraw zawisłych przed obydwooma sądami**, których było **1 720** (w porównaniu z 1 582 w 2020 r.). Dotyczył on przede wszystkim Trybunału Sprawiedliwości, a polegał głównie na znacznym wzroście liczby odwołań od orzeczeń Sądu, co z kolei wynika z nasilenia jego działalności.

Przy **1 723 zamkniętych sprawach ogółem** dla obu sądów (w porównaniu z 1 540 w 2020 r.) Trybunał Sprawiedliwości osiągnął wynik zbliżony do wyniku z poprzedniego roku, natomiast liczba spraw zamkniętych przez Sąd, która jest szczególnie znacząca, wynika z reformy struktury instytucjonalnej Unii, ukończonej we wrześniu 2019 r.

Przeciętna długość postępowania (17,2 miesiąca), która wzrosła (z 15,4 miesiąca) w stosunku do 2020 r., wynika w dużej mierze ze środków podjętych w celu złagodzenia skutków kryzysu zdrowotnego, w tym przyznania stronom dodatkowego miesięcznego terminu na złożenie pism procesowych lub uwag.

Przebiegające równolegle zmiany w zakresie ogólnej liczby nowych spraw i spraw zakończonych w 2021 r. stanowią również powód utrzymywania się **spraw w toku** przed obydwooma sądami na stałym poziomie: **2 541** (w porównaniu z 2 542 w 2020 r.).

Instytucja w 2021 r.

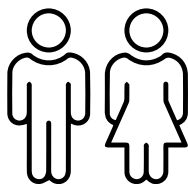
81
sędziów

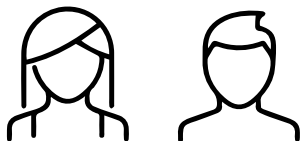
11
rzeczników
generalnych

pochodzących z

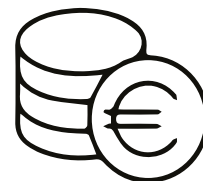
27
państw członkowskich

2 247
urzędników i innych
pracowników

60 % **40 %**
1 355 kobiet
892 mężczyzn

BUDŻET

444
mln EUR

Pod względem reprezentacji kobiet na stanowiskach kierowniczych w strukturze administracyjnej Trybunał plasuje się w górnych sferach średnich wartości dla instytucji europejskich.

Kobiety zajmują:

54 % stanowisk administratorów

40 % stanowisk kierowniczych średniego i wyższego szczebla

Rok sądowy (Trybunał i Sąd)

1 720
nowych spraw

1 723
sprawy
rozstrzygnięte

2 541
spraw w toku

Pisma procesowe
wpisane do rejestrów
sekretariatów

173 167

Średni czas
trwania postępowań
17,2 miesiąca

16,6 miesiąca

Trybunał Sprawiedliwości

17,3 miesiąca
Sąd

Odsetek pism
procesowych złożonych
za pośrednictwem
e-Curia:

85 %

Trybunał Sprawiedliwości

93 %
Sąd

2 809

komunikatów sądowych
opublikowanych
w *Dzienniku Urzędowym*
Unii Europejskiej

8 378

kont dostępu
do e-Curia

(co oznacza wzrost o 13,5 %
w porównaniu z 2020 r.)

e-Curia jest aplikacją Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Umożliwia przekazywanie, wyłącznie drogą elektroniczną, pism procesowych między przedstawicielami stron (w sprawach przed Trybunałem Sprawiedliwości i Sądem) i sądami krajowymi (w ramach odesłań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości) a sekretariatami.

e-Curia: Aplikacja komputerowa umożliwiająca wymianę dokumentów sądowych

[Zobacz film na YouTube](#)

Służby językowe

Trybunał jest wielojęzyczną instytucją sądowniczą, musi być więc w stanie rozpatrywać sprawy w każdym języku urzędowym Unii, w którym zostaną wniesione. Następnie zapewnia on rozpowszechnienie swojego orzecznictwa we wszystkich językach urzędowych Unii.

24

możliwe języki
postępowania, czyli

552

możliwe kombinacje
językowe

616

prawników lingwistów
tłumaczących
dokumenty na piśmie

Obciążenie pracą

1 337 000

stron do tłumaczenia

1 257 000

stron przetłumaczonych przez
służbę tłumaczeń prawnych

Wynik działań oszczędnościowych podjętych przez sądy
w celu zmniejszenia zapotrzebowania na tłumaczenia

668 000

stron

71

liczba tłumaczy
konferencyjnych
obsługujących rozprawy
i spotkania

423

rozprawy i posiedzenia,
podczas których
korzystano z tłumaczenia
symultanicznego

W Trybunale tłumaczenia sporządza się z poszanowaniem bezwzględnie obowiązującego systemu językowego, który przewiduje możliwość stosowania wszystkich kombinacji 24 języków urzędowych Unii Europejskiej. Wszystkie tłumaczone dokumenty są tekstami prawniczymi o wysoce technicznym charakterze. Z tego właśnie powodu służba językowa Trybunału zatrudnia wyłącznie **prawników lingwistów**, mających pełne wykształcenie prawnicze i biegłą znajomość co najmniej dwóch języków urzędowych poza językiem ojczystym.

2

Działalność sądownicza

A | Przegląd najważniejszych orzeczeń z tego roku

Państwo prawne

Po co istnieje Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej?

[Zobacz film na YouTube](#)

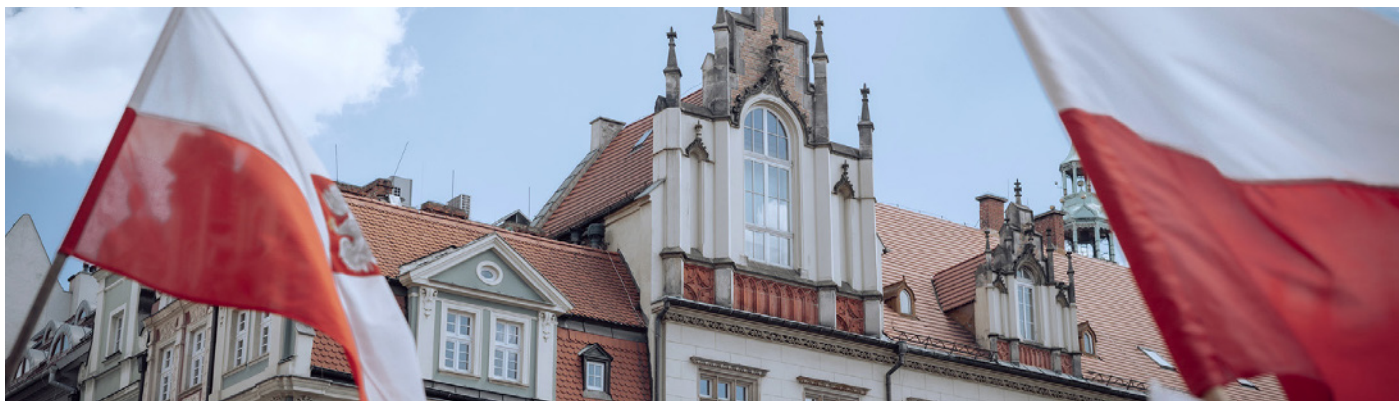

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, podobnie jak traktat o Unii Europejskiej, wyraźnie odwołuje się do państwa prawnego, jednej z wartości wspólnych państwom członkowskim Unii, na których Unia jest zbudowana. Trybunał Sprawiedliwości coraz częściej musi orzekać w kwestii poszanowania zasady państwa prawnego przez państwa członkowskie, zarówno w ramach skarg o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wniesionych przeciwko nim przez Komisję Europejską, jak i w ramach wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym składanych przez sądy krajowe. Trybunał Sprawiedliwości musi wówczas zbadać, czy ta fundamentalna wartość jest na szczeblu krajowym respektowana, w szczególności w odniesieniu do wymiaru sprawiedliwości, a ściślej – w procesie mianowania lub w systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów.

.....

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że kolejne nowelizacje **polskiej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa**, które doprowadziły do zniesienia skutecznej kontroli sądowej rozstrzygnięć Rady o przedstawieniu Prezydentowi RP wniosków o powołanie kandydatów do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego, mogą naruszać prawo Unii. W przypadku potwierdzenia naruszenia zasada pierwszeństwa prawa Unii nakłada na sąd krajowy obowiązek odstąpienia od zastosowania się do takich zmian.

→ **Wyrok A.B. i in.**
z dnia 2 marca 2021 r. (C-824/18)

Maltańskie stowarzyszenie na rzecz wspierania ochrony wymiaru sprawiedliwości i państwa prawnego zaskarżyło przed Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (pierwszą izbą sądu cywilnego, obradującą jako sąd konstytucyjny, Malta) **procedurę powoływania maltańskich sędziów**, określoną w konstytucji. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że przepisy krajowe państwa członkowskiego, które przyznają premierowi rozstrzygające uprawnienia w procesie powoływania sędziów, przewidując jednocześnie udział niezależnego organu, który ma za zadanie ocenę kandydatów i przedstawienie opinii, nie są niezgodne w prawem Unii Europejskiej.

→ Wyrok Repubblika/Il-Prim Ministru z dnia 20 kwietnia 2021 r. (C-896/19)

Trybunał Sprawiedliwości wypowiedział się w kwestii szeregu **reform rumuńskich dotyczących organizacji sądownictwa**, systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i prokuratorów, odpowiedzialności majątkowej państwa oraz odpowiedzialności osobistej sędziów w następstwie pomyłki sądowej. Uznawszy, że te reformy mogą naruszać prawo Unii w wielu aspektach, takich jak utworzenie wyspecjalizowanej sekcji prokuratury odpowiedzialnej za postępowania przeciwko sędziom, warunki odpowiedzialności osobistej sędziów i poszanowanie ich praw procesowych, Trybunał przypomniał, że zasada pierwszeństwa prawa Unii stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zinterpretowanemu przez trybunał konstytucyjny, które pozbawia sąd niższego rzędu prawa do niestosowania, z mocy własnych uprawnień, przepisu krajowego sprzecznego z prawem Unii.

→ Wyrok Asociația „Forumul Judecătorilor din România” i in./Inspekția Judicială i in. z dnia 18 maja 2021 r. (C-83/19)

Trybunał Sprawiedliwości oddalił skargę Węgier na rezolucję Parlamentu Europejskiego wszczynającą **procedurę stwierdzenia istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia** przez to państwo członkowskie **wartości, na których opiera się Unia**. Procedura ta może prowadzić do zawieszenia określonych praw wynikających z przynależności danego państwa członkowskiego do Unii. Postępując zgodnie ze swoim regulaminem, który przewiduje, iż w przypadku przyjęcia lub odrzucenia tekstu tylko głosy „za” i „przeciw” są uwzględniane przy obliczaniu wyniku głosowania, chyba że wymagana większość została określona w traktatach, Parlament przy obliczaniu głosów nad omawianą rezolucją uwzględnił wyłącznie głosy posłów oddane za jej przyjęciem i przeciw jej przyjęciu, pomijając wstrzymujących się od głosu. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że przy obliczaniu oddanych przy przyjęciu tej rezolucji głosów Parlament słusznie wykluczył uwzględnienie głosów wstrzymujących się, wbrew temu, co Węgry utrzymywały w skardze o stwierdzenie nieważności.

→ Wyrok Węgry/Parlament z dnia 3 czerwca 2021 r. (C-650/18)

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **system odpowiedzialności dyscyplinarnej** obowiązujący sędziów Sądu Najwyższego (Polska) i sędziów sądów powszechnych jest niezgodny z prawem Unii. Komisja Europejska wniosła do Trybunału Sprawiedliwości skargę o stwierdzenie, że poprzez ten nowy system odpowiedzialności dyscyplinarnej, a w szczególności poprzez utworzenie nowej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, Polska naruszyła prawo Unii. Trybunał Sprawiedliwości uwzględnił wszystkie zarzuty Komisji – zważywszy na szerszy kontekst niedawnych poważnych reform dotyczących organizacji sądownictwa w Polsce i spłot czynników towarzyszących powstaniu tej nowej izby, stwierdził on w szczególności, że izba ta nie daje wszelkich gwarancji bezstronności i niezawisłości oraz nie jest odporna na bezpośrednie lub pośrednie wpływy polskiej władzy ustawodawczej i wykonawczej.

→ Wyrok Komisja/Polska
z dnia 15 lipca 2021 r. (C-791/19)

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **przeniesienie sędziego bez jego zgody** do innego sądu lub wydziału sądu może naruszać **zasady nieusuwalności i niezawisłości sędziów**. Ponadto postanowienie, na mocy którego organ orzekający w ostatniej instancji i w składzie jednego sędziego odrzucił odwołanie sędziego przeniesionego wbrew swej woli, należy uznać za niebyłe, jeśli powołanie takiego jednoosobowego składu nastąpiło z rażącym naruszeniem podstawowych norm regulujących ustanawianie i funkcjonowanie danego systemu sądownictwa.

→ Wyrok W. Ż. (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego
– Powołanie)
z dnia 6 października 2021 r. (C-487/19)

Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że niezawisłość i bezstronność sędziów, a także domniemanie niewinności mogą być zagrożone przez obowiązujący obecnie w Polsce system, który między innymi zezwala **ministrowi sprawiedliwości na delegowanie sędziów do sądów karnych wyższej instancji i do odwołania ich z tego delegowania w każdym czasie i bez uzasadnienia**. Brak kryteriów delegowania stwarza ryzyko politycznej kontroli treści orzeczeń sądowych, zwłaszcza że minister ów pełni również funkcję prokuratora generalnego.

→ Wyrok Postępowania karne przeciwko WB i in.
z dnia 16 listopada 2021 r. (C-748/19 i in.)

Trybunał Sprawiedliwości rozpatrywał szereg spraw dotyczących kontynuacji reformy wymiaru sprawiedliwości w dziedzinie **walki z korupcją w Rumunii**. Chodziło o kwestię, czy stosowanie orzecznictwa będącego rezultatem różnych orzeczeń rumuńskiego trybunału konstytucyjnego, dotyczących przepisów procedury karnej mających zastosowanie w dziedzinie nadużyć finansowych i korupcji, może naruszać prawo Unii. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że zasada pierwszeństwa prawa Unii wymaga, aby **sądy krajowe dysponowały uprawnieniem do pominięcia orzeczenia sądu konstytucyjnego sprzecznego z prawem Unii**, bez obawy o pociągnięcie sędziów krajowych do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Prawo Unii stoi na przeszkodzie stosowaniu orzecznictwa trybunału konstytucyjnego prowadzącego do uchylania wyroków wydanych przez sądy orzekające utworzone jakoby niezgodnie z prawem w zakresie, w jakim w połączeniu z przepisami prawa krajowego dotyczącymi przedawnienia tworzy ono systemowe ryzyko bezkarności czynów stanowiących poważne przestępstwa nadużyć finansowych.

→ Wyrok Euro Box Promotion i in.
z dnia 21 grudnia 2021 r. (C-357/19 i in.)

W sprawie prejudycjalnej wniesionej przez sąd węgierski Trybunał Sprawiedliwości orzekł w przedmiocie zgodności uregulowania węgierskiego z dyrektywą Unii dotyczącą **prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym**. Ponieważ węgierski sąd najwyższy orzekł, że wniosek do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym był niezgodny z prawem, Trybunał zaznaczył także, że system współpracy między sądami krajowymi a Trybunałem stoi na przeszkodzie temu, by **sąd najwyższy państwa członkowskiego stwierdził niezgodność z prawem wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożonego przez sąd niższej instancji**. Prawo Unii stoi ponadto na przeszkodzie wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu krajowemu z tego powodu, że zwrócił się on do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym – takie postępowanie może zniechęcić ogół sądów krajowych do wnoszenia odesłań prejudycjalnych, co mogłoby zagrozić jednolitemu stosowaniu prawa Unii.

→ Wyrok IS
z dnia 23 listopada 2021 r. (C-564/19)

Konkurencja

Sąd UE – Zapewnienie przestrzegania
prawa Unii przez instytucje

[Zobacz film na YouTube](#)

Unia Europejska stosuje zasady mające na celu ochronę wolnej konkurencji. Zabronione są praktyki, których celem lub skutkiem jest zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji na rynku wewnętrznym. Mówiąc dokładniej, prawo Unii zabrania zawierania porozumień pewnego rodzaju lub wymiany informacji między przedsiębiorstwami a ich konkurentami, które mogą mieć taki cel lub skutek, a także nadużywania przez przedsiębiorstwa pozycji dominującej na określonym rynku. Jednocześnie rozporządzenie w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw ma na celu zapobieganie tworzeniu lub umacnianiu pozycji dominującej poprzez przejęcia lub łączenie przedsiębiorstw.

.....

Sąd utrzymał w mocy decyzję Komisji o nałożeniu grzywny w łącznej wysokości około 254 mln EUR na kilka **japońskich przedsiębiorstw** za udział, w różnych okresach przypadających na lata 1998–2012, w **kartelu na rynku aluminiowych i tantalowych kondensatorów elektrolitowych**, będących komponentami stosowanymi w niemal wszystkich wyrobach elektronicznych, takich jak komputery osobiste i tablety.

➔ [Wyroki NEC/Komisja i in.
z dnia 29 września 2021 r. \(C-341/18 i in.\)](#)

Sąd oddalił wniesioną przez **Altice Europe, międzynarodową spółkę telekomunikacyjną i telewizyjną**, skargę na decyzję Komisji, na mocy której nałożono na tę spółkę grzywny w łącznej wysokości 124,5 mln EUR w związku z **przejęciem PT Portugal**. Komisja zarzuciła Altice Europe naruszenie obowiązku zgłoszenia koncentracji, a także nieprzestrzeganie zakazu wprowadzania koncentracji w życie przed zgłoszeniem jej Komisji i wydaniem przez nią zezwolenia. Sąd nakazał jednak obniżenie grzywny o 6,22 mln EUR w części dotyczącej uchybienia obowiązkowi zgłoszenia koncentracji.

→ Wyrok Altice Europe/Komisja
z dnia 22 września 2021 r. (T-425/18)

Sąd utrzymał w mocy decyzję Komisji zezwalającą na **koncentracje** dotyczące **nabycia przez easyJet i Lufthansę niektórych aktywów grupy Air Berlin**. Sąd oddalił skargę przewoźnika lotniczego Polskie Linie Lotnicze „LOT”, będącego konkurentem obu przedsiębiorstw biorących udział w koncentracjach, podkreślając w szczególności, że Komisja może zdefiniować właściwe rynki w odniesieniu do par miast w punkcie wylotu lub przylotu, do których przypisane były przydziały czasu na start lub lądowanie Air Berlin, zamiast badać indywidualnie każdy z rynków, na których obecne były Air Berlin oraz, odpowiednio, Lufthansa i easyJet.

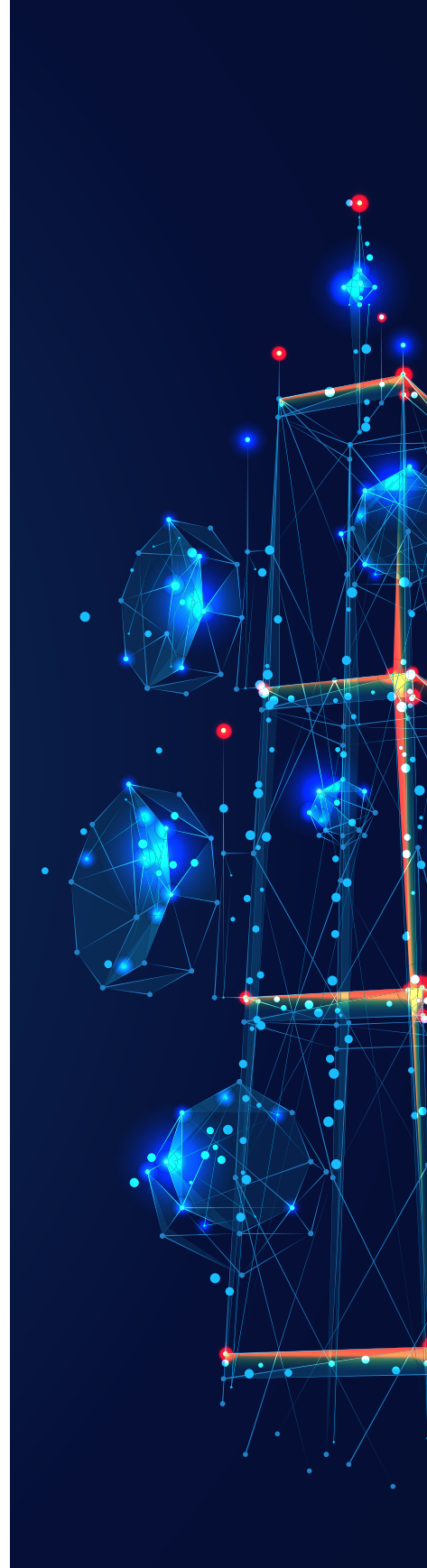
→ Wyroki Polskie Linie Lotnicze „LOT”/Komisja
z dnia 20 października 2021 r. (T-240/18 i T-296/18)

Sąd utrzymał w mocy decyzję Komisji, zgodnie z którą **Google nadużył pozycji dominującej**, promując w wynikach wyszukiwania **własną porównywarke cenową** poprzez uprzywilejowaną prezentację i pozycjonowanie w stosunku do wyników porównywarek konkurencyjnych. Sąd potwierdził również wysokość grzywny ustalonej przez Komisję na kwotę **2,42 mld euro**, z czego 523,5 mln EUR nałożono na Google solidarnie z jego spółką dominującą Alphabet.

→ Wyrok Google i Alphabet/Komisja (Google Shopping)
z dnia 10 listopada 2021 r. (T-612/17)

W latach 1997–1999 spółka Sumal nabyła dwie ciężarówki od Mercedes Benz Trucks España (MBTE), będącej spółką zależną grupy Daimler, której spółką dominującą jest Daimler AG. Decyzją z 2016 r. Komisja Europejska stwierdziła naruszenie przez Daimler AG przepisów prawa Unii zakazujących karteli poprzez zawarcie w okresie od stycznia 1997 r. do stycznia 2011 r. porozumień z czternastoma innymi europejskimi producentami samochodów ciężarowych, dotyczących **ustalania cen i podnoszenia cen brutto samochodów ciężarowych w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG)**. W następstwie tej decyzji Sumal wystąpił przeciwko MBTE z powództwem o odszkodowanie za szkody poniesione w wyniku tego kartelu. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że poszkodowany w wyniku naruszenia prawa konkurencji Unii popełnionego przez spółkę dominującą może żądać od jej spółki zależnej naprawienia powstałej w związku z tym szkody, ale musi udowodnić, że obie spółki stanowiły jednostkę gospodarczą w chwili naruszenia i że spółka zależna działa na rynku, którego dotyczy naruszenie.

→ Wyrok Sumal
z dnia 6 października 2021 r. (C-882/19)

Środowisko naturalne

Ochrona fauny i flory, zanieczyszczenie powietrza, gleby i wody oraz zagrożenia związane z substancjami niebezpiecznymi są poważnymi wyzwaniami, z którymi Unia Europejska się mierzy, przyjmując surowe przepisy.

.....

W postępowaniu ze skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wniesionej przez Komisję Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że Hiszpania powinna była uwzględnić nielegalny pobór wody oraz pobór wody służący do zaopatrywania obszarów miejskich przy szacowaniu **poboru wód podziemnych w regionie Doñana** (Hiszpania), w którym znajduje się największy chroniony obszar przyrodniczy w Europie. Ponadto to państwo członkowskie nie podjęło odpowiednich działań w celu uniknięcia niepokojenia zwierzyny w chronionych siedliskach znajdujących się w tym parku narodowym.

➔ Wyrok Komisja/Hiszpania z dnia 24 czerwca 2021 r. (C-559/19)

Połowy z wykorzystaniem prądu elektrycznego zostały zakazane na mocy nowych przepisów przyjętych w 2019 r. przez Parlament Europejski i Radę. Niemcy zwróciły się do Trybunału Sprawiedliwości o stwierdzenie nieważności tych przepisów, argumentując między innymi, że prawodawca Unii nie oparł się na najlepszych dostępnych opiniach naukowych dotyczących wpływu eksploatacji **solu w Morzu Północnym** na środowisko. Trybunał Sprawiedliwości oddalił tę skargę i potwierdził ważność tych przepisów – prawodawcy Unii przysługuje w tej dziedzinie szeroki zakres uznania i nie musi on opierać swoich decyzji legislacyjnych wyłącznie na opiniach naukowych i technicznych.

➔ Wyrok Niemcy/Rada Unii Europejskiej i Parlament Europejski z dnia 15 kwietnia 2021 r. (C-733/19)

Jeśli chodzi o zezwolenie na **polowanie przy pomocy lepów**, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że państwo członkowskie (w tym przypadku Francja) nie może zezwolić na stosowanie metody chwytania ptactwa pociągającej za sobą przyłów, jeżeli może ona spowodować u danych gatunków uszkodzenia inne niż znikome. Tradycyjny charakter takiej metody nie jest sam w sobie wystarczający, aby wykluczyć inne zadowalające rozwiązania. Trybunał Sprawiedliwości określił warunki, na jakich można wprowadzić odstępstwa od ustanowionej w dyrektywie ptasiej zakazu stosowania niektórych metod chwytania ptaków chronionych.

→ Wyrok *One Voice et Ligue pour la protection des oiseaux (LPO)/Ministre de la Transition écologique et solidaire* z dnia 17 marca 2021 r. (C-900/19)

W skardze o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wniesionej przez Komisję przeciwko **Węgrom** w związku z systematycznym i trwałym przekraczaniem **wartości dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że Węgry naruszyły przepisy prawa Unii dotyczące jakości otaczającego powietrza i uchybiły zobowiązaniom zapewnienia na całym terytorium kraju przestrzegania dziennej wartości dopuszczalnej dla pyłu zawieszonego PM10 oraz możliwie najkrótszego okresu, w którym wartość ta jest przekraczana.

→ Wyrok Komisja/Węgry z dnia 3 lutego 2021 r. (C-637/18)

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że Niemcy naruszały w latach 2010–2016 dyrektywę w sprawie jakości powietrza, systematycznie i trwale przekraczając **wartości dopuszczalne dla dwutlenku azotu (NO₂)**. Niemcy naruszyły również obowiązek przyjęcia w odpowiednim czasie odpowiednich środków w celu zapewnienia, że okres przekroczenia dopuszczalnych norm na danych obszarach będzie możliwie najkrótszy.

→ Wyrok Komisja/Niemcy z dnia 3 czerwca 2021 r. (C-635/18)

Instytucje

Do zadań obu sądów Unii należy sprawdzanie, czy akty (lub zaniechanie przyjęcia danych aktów) instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii są zgodne z prawem Unii. Trybunał Sprawiedliwości i Sąd są zatem gwarantami sądowej ochrony praw jednostek, których bezpośrednio i indywidualnie dotyczą podejmowane na szczeblu Unii decyzje. Natomiast tylko sądy krajowe są właściwe do kontroli zgodności z prawem – w świetle prawa krajowego – aktów organów krajowych.

.....

Sąd stwierdził nieważność decyzji Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) o odmowie udzielenia **częściowego dostępu do sprawozdania końcowego** OLAF-u z dochodzenia w odniesieniu do **projektów dotyczących oświecenia publicznego** zrealizowanych przez spółkę Elios na **Węgrzech** z udziałem finansowym Unii. Ponieważ organy węgierskie zakończyły już dochodzenia krajowe w związku z tym sprawozdaniem, cel związany z ochroną czynności dochodzenia nie uzasadniał już odmowy udzielenia dostępu dożądanego dokumentu.

→ **Wyrok Homoki/Komisja**
z dnia 1 września 2021 r. (T-517/19)

Trybunał Sprawiedliwości stwierdził nieważność decyzji Rady w sprawie stosowania **kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie z Armenią** podpisanej w dniu 26 listopada 2017 r. Trybunał orzekł, że chociaż umowa o partnerstwie wykazuje określone powiązania ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa, to zawarte w niej elementy lub deklaracje zamiaru, które wiążą się z WPZiB, nie są wystarczające, aby stanowić samodzielny element składowy tej umowy, który mógłby uzasadniać podzielenie aktu Rady na dwie odrębne decyzje. Ten podział spowodował w szczególności zastosowanie zasady jednomyślności w przypadku głosowania nad jednym z rozpatrywanych aktów, zaś głosowania większością kwalifikowaną w przypadku drugiego.

→ **Wyrok Komisja/Rada**
z dnia 2 września 2021 r. (C-180/20)

Sąd oddalił skargę Rumunii na decyzję Komisji w sprawie rejestracji **proponowanej inicjatywy obywatelskiej** „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”. Sąd po raz pierwszy wypowiedział się w kwestii zaskarżalności decyzji Komisji w przedmiocie rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej. Proponowana europejska inicjatywa obywatelska została w 2013 r. przedstawiona Komisji, która z początku odmówiła jej rejestracji na tej podstawie, że inicjatywa ta wykracza w sposób oczywisty poza kompetencje Komisji w zakresie przedkładania wniosków dotyczących unijnych aktów prawnych w celu wprowadzania w życie traktatów. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził nieważność decyzji Komisji, która następnie zarejestrowała proponowaną inicjatywę obywatelską decyzją z 30 kwietnia 2019 r.

→ **Wyrok Rumunia/Komisja**
z dnia 10 listopada 2021 r. (T-495/19)

Sąd wydał rozstrzygnięcie na temat chwili rozpoczęcia biegu terminu do zaskarżenia decyzji dotyczącej osoby podlegającej **regulaminowi pracowniczemu urzędników europejskich** w przypadku bezskutecznego doręczenia listu poleconego. Wobec braku przepisów regulujących kwestię ustalenia chwili, od której oblicza się termin do wniesienia skargi w przypadku braku podjęcia listu poleconego za potwierdzeniem odbioru w sporach objętych zakresem zastosowania regulaminu pracowniczego, Sąd przypomniał ponadto, że względy pewności prawa oraz konieczność unikania jakiejkolwiek dyskryminacji lub jakiegokolwiek arbitralnego traktowania przy zapewnianiu prawidłowego prowadzenia postępowań sądowych stoją na przeszkodzie stosowaniu domniemania doręczenia w dniu upływu okresu przechowywania przez pocztę listu poleconego zaadresowanego do miejsca zamieszkania skarżącego. Wreszcie Trybunał orzekł, że skoro decyzja została doręczona **pocztą elektroniczną** (gdzie odbiór został niezwłocznie potwierdzony przez adresata), termin na wniesienie skargi rozpoczyna bieg z dniem tego doręczenia.

→ **Wyrok Barata/Parlament Europejski**
z dnia 3 marca 2021 r. (T-723/19)

W toczącej się pomiędzy Republiką Mołdawii a spółką ukraińską sprawie do Trybunału Sprawiedliwości wpłynęło pytanie dotyczące **zakwalifikowania roszczenia wynikającego z umowy sprzedaży energii elektrycznej jako „inwestycji” w rozumieniu Traktatu karty energetycznej (TKE)**. Trybunał orzekł, że nabycie przez przedsiębiorstwo z jednej z umawiających się stron TKE wierzytelności wynikającej z umowy dostawy energii elektrycznej niezwiązanej z inwestycją, przysługującej przedsiębiorstwu z państwa niebędącego stroną tego traktatu wobec przedsiębiorstwa publicznego z innej umawiającej się strony owego traktatu, nie stanowi „inwestycji” w rozumieniu TKE. Wierzytelność wynikająca ze zwykłej umowy sprzedaży energii elektrycznej nie może bowiem zostać uznana za uprawnienie przyznane z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze energii. Wynika z tego, że zwykła umowa dostawy energii elektrycznej produkowanej przez inne podmioty gospodarcze jest transakcją handlową, która jako taka nie może stanowić inwestycji.

→ **Wyrok Mołdawia/Komstroy**
z dnia 2 września 2021 r. (C-741/19)

W opinii wydanej na wniosek Parlamentu Europejskiego Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że Traktaty nie zabraniają Radzie oczekiwania, przed przyjęciem decyzji w sprawie zawarcia przez Unię **konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej** (zwanej konwencją stambulską), na „wspólne porozumienie” państw członkowskich, ale Rada nie może zmieniać procedury zawarcia tej konwencji, uzależniając to zawarcie od uprzedniego osiągnięcia takiego „wspólnego porozumienia”. Trybunał Sprawiedliwości wskazał właściwą materialną podstawę prawną do przyjęcia aktu Rady dotyczącego zawarcia części konwencji stambulskiej będącej przedmiotem przewidywanej umowy. Wyjaśnił również, że akt zawarcia umowy może zostać rozdzielony na dwie odrębne decyzje, w sytuacji gdy zostanie stwierdzona obiektywna tego potrzeba.

➔ Opinia Konwencja stambulska
z dnia 6 października 2021 r. (1/19)

Podatki

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego Unia Europejska zharmonizowała niektóre podatki pośrednie, takie jak akcyza na produkty energetyczne. Poprzez ustalenie minimalnych poziomów opodatkowania w szczególności paliw silnikowych, jedna z dyrektyw Unii ma na celu zmniejszenie różnic między krajowymi poziomami opodatkowania. Ponadto nawet podatki bezpośrednie, które zasadniczo leżą w gestii państw członkowskich, takie jak opodatkowanie spółek, muszą być zgodne z podstawowymi zasadami Unii, takimi jak zakaz pomocy państwa. Podobnie jak w latach poprzednich, zapadły też wyroki dotyczące interpretacji indywidualnych prawa podatkowego („tax rulings”) pewnych państw członkowskich, które zapewniały przedsiębiorstwom międzynarodowym szczególne traktowanie podatkowe, co Komisja uznała za niezgodne z tym zakazem.

.....

W skardze o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wniesionej przez Komisję **Trybunał Sprawiedliwości uznał, że Włochy naruszyły prawo Unii, zwalniając z podatku akcyzowego paliwo do łodzi rekreacyjnych czarterowanych na użytek prywatny.** Dyrektywa Unii przewidująca minimalne poziomy opodatkowania paliwa dopuszcza bowiem zwolnienie tylko w przypadku, gdy statek jest wykorzystywany przez użytkownika końcowego do celów komercyjnych. Fakt, że czarterowanie stanowi działalność gospodarczą dla czarterującego, nie ma w tym względzie znaczenia.

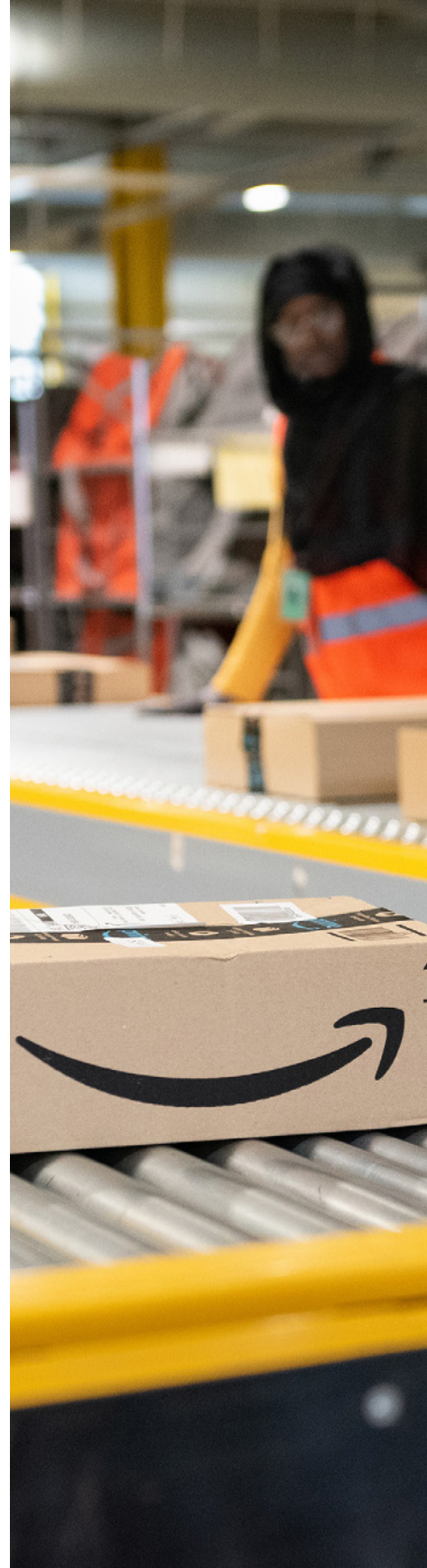
➔ **Wyrok Komisja/Włochy**
z dnia 16 września 2021 r. (C-341/20)

W skargach wniesionych przez Luksemburg i Amazon Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji stwierdzającej, że w latach 2006–2014 Luksemburg udzielił **pomocy państwa niezgodnej z prawem Unii** spółce **Amazon EU**, stanowiącej wówczas centrum sprzedaży Amazona na Europę, z siedzibą w Luksemburgu, umożliwiając jej płacenie znacznie niższych niż inne przedsiębiorstwa podatków dzięki interpretacjom indywidualnym prawa podatkowego („tax rulings”). Zdaniem Komisji Luksemburg powinien odzyskać od spółki Amazon nienależne korzyści podatkowe w wysokości około 250 mln EUR wraz z odsetkami. W swoim wyroku Trybunał stwierdził, że Komisja nie wykazała w wystarczający sposób, iż podlegający opodatkowaniu dochód Amazon EU został sztucznie obniżony w wyniku zawyżenia opłaty płaconej przez tę spółkę innej spółce z grupy Amazon za korzystanie z pewnych praw własności intelektualnej.

→ Wyrok Luksemburg i Amazon/Komisja z dnia 12 maja 2021 r. (T-816/17 i in.)

Sąd oddalił skargi wniesione przez **Luksemburg i dostawcę energii Engie** na decyzję, w której Komisja stwierdziła, że Luksemburg przyznał Engie **pomoc państwa niezgodną z prawem Unii**, pozwalając, dzięki interpretacjom indywidualnym prawa podatkowego („tax rulings”), dwóm spółkom tej grupy mającym siedzibę w Luksemburgu na uniknięcie opodatkowania niemal wszystkich ich zysków. Według Komisji Luksemburg powinien odzyskać około 120 mln EUR niezapłaconych podatków wraz z odsetkami. W wyroku potwierdzającym tę decyzję Sąd podkreślił, że **Luksemburg zaniechał stwierdzenia nadużycia praw przez Engie, mimo że spełnione były ku temu wszystkie kryteria.**

→ Wyrok Luksemburg i in./Komisja z dnia 12 maja 2021 r. (T-516/18 i in.)

Własność intelektualna

Trybunał Sprawiedliwości i Sąd zapewniają wykładnię i stosowanie przepisów przyjętych przez Unię w celu ochrony wszystkich praw wyłącznych do twórczości intelektualnej. Ponadto ochrona własności intelektualnej (prawo autorskie) i przemysłowej (prawo znaków towarowych, ochrona wzorów przemysłowych, prawo patentowe) poprawia konkurencyjność przedsiębiorstw poprzez tworzenie środowiska sprzyjającego kreatywności i innowacyjności.

.....

W sporze między spółką Lego a spółką niemiecką Sąd uznał, że Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) popełnił błąd, unieważniając prawo do wzoru **klocka stanowiącego część zestawu konstrukcyjnego dla dzieci LEGO**. Sąd uznał bowiem, że EUIPO powinien był należycie przeanalizować zastosowanie wyjątku od rozporządzenia w sprawie wzorów wspólnotowych, biorąc pod uwagę wszystkie cechy postaci danego wzoru. Trybunał przypomniał, że **prawo do wzoru nie podlega unieważnieniu, jeśli choć jedna z cech produktu, którego dotyczy wzór, nie jest podyktowana funkcją techniczną tego produktu**.

→ Wyrok Lego A/S/EUIPO i Delta Sport Handelskontor GmbH z dnia 24 marca 2021 r. (T-515/19)

Sąd uznał **ważność trójwymiarowego znaku towarowego przedstawiającego kształt szminki w sztyfcie**. Tym samym stwierdził on nieważność decyzji Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO), który odrzucił pierwotny wniosek o rejestrację tego oznaczenia jako unijnego znaku towarowego dla szminek. Zdaniem Sądu **zgłoszony znak towarowy ma charakter odróżniający**, ponieważ odbiega znacząco od norm i zwyczajów panujących w branży szminek, bo sztyft jest zaokrąglony, a nie pionowy i cylindryczny.

→ Wyrok Guerlain z dnia 14 lipca 2021 r. (T-488/20)

Sąd orzekł, że plik dźwiękowy zawierający **dźwięk powstający przy otwieraniu puszki napoju** wraz z następującymi po nim ciszą i musowaniem nie może zostać zarejestrowany jako unijny znak towarowy w odniesieniu między innymi do napojów, ponieważ nie wykazuje charakteru odróżniającego. Sąd zgodził się zatem ze stanowiskiem EUIPO i przypomniał, że **aby konsument mógł postrześć oznaczenie dźwiękowe jako znak towarowy**, a nie jako element o charakterze funkcjonalnym lub jako wskazówkę pozbawioną własnej samoistnej właściwości, **musi ono mieć charakter odróżniający**.

➔ Wyrok *Ardagh Metal Beverage Holdings*
z dnia 7 lipca 2021 r. (T-668/19)

Sąd oddalił skargę **Chanel** w przedmiocie wniosku **Huawei** o rejestrację znaku towarowego w Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) na tej podstawie, że sporne oznaczenia graficzne nie są podobne, i orzekł, że znaki towarowe należy porównywać w postaci, w jakiej zostały zarejestrowane lub zgłoszone, bez zmiany ich orientacji. Sąd wskazał, że **sama obecność w każdym z rozpatrywanych znaków towarowych dwóch elementów, które są ze sobą splecione, nie czyni tych znaków podobnymi, mimo wspólnego dla obu z nich podstawowego kształtu geometrycznego – koła obejmującego te elementy**.

➔ Wyrok *Chanel SAS*
z dnia 21 kwietnia 2021 r. (T-44/20)

Sąd rozpatrywał **możliwość reprezentowania przez brytyjskiego adwokata strony w toczącym się przed nim postępowaniu w sprawie skargi na decyzję Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)**. Sąd przypomniał dwie kumulatywne przesłanki tego, by dana osoba była uprawniona do reprezentowania w sposób ważny stron (niebędących państwami członkowskimi i instytucjami Unii) przed sądami Unii: musi to być, po pierwsze, adwokat lub radca prawny, a po drugie, musi być on uprawniony do występowania przed sądem państwa członkowskiego lub innego państwa będącego stroną porozumienia EOG. Skarga została wniesiona po dniu 31 grudnia 2020 r., czyli po upływie okresu przejściowego poprzedzającego ostateczne wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii, oraz nie wchodziła w zakres żadnej z sytuacji przewidzianych w umowie o wystąpieniu, w których prawnik uprawniony do występowania przed sądami Zjednoczonego Królestwa, który nie wykazał, że jest uprawniony do występowania przed sądem państwa członkowskiego lub innego państwa będącego stroną Porozumienia EOG, może reprezentować stronę przed sądami Unii. Skarga została zatem uznana za niedopuszczalną.

→ **Postanowienie Daimler/EUIPO**
z dnia 7 grudnia 2021 r. (T-422/21)

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że w przypadku gdy podmiot praw autorskich zastosował lub zlecił **ograniczenia zabezpieczające przed framingiem**, umieszczenie utworu na stronie internetowej osoby trzeciej za pomocą tej techniki stanowi udostępnienie tego utworu nowej publiczności. To publiczne udostępnienie wymaga zatem zezwolenia podmiotu praw autorskich.

→ **Wyrok VG Bild-Kunst**
z dnia 9 marca 2021 r. (C-392/19)

Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, w ramach systemu poprzedzającego system wprowadzony nową dyrektywą z 2019 r. w sprawie praw autorskich, warunki, na jakich **platformy internetowe** (w tym przypadku YouTube i Cyando) **mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności**. Orzekł on, że operatorzy platform internetowych **co do zasady sami nie dokonują publicznego udostępniania** treści chronionych prawem autorskim bezprawnie zamieszczanych na tych platformach przez ich użytkowników. Mogą oni jednak zostać pociągnięci do odpowiedzialności za udostępnianie treści z naruszeniem praw autorskich, jeśli przyczyniają się – w inny sposób niż samo udostępnienie tych platform – do publicznego udostępniania takich treści.

→ **Wyrok YouTube i in.**
z dnia 22 czerwca 2021 r. (C-682/18)

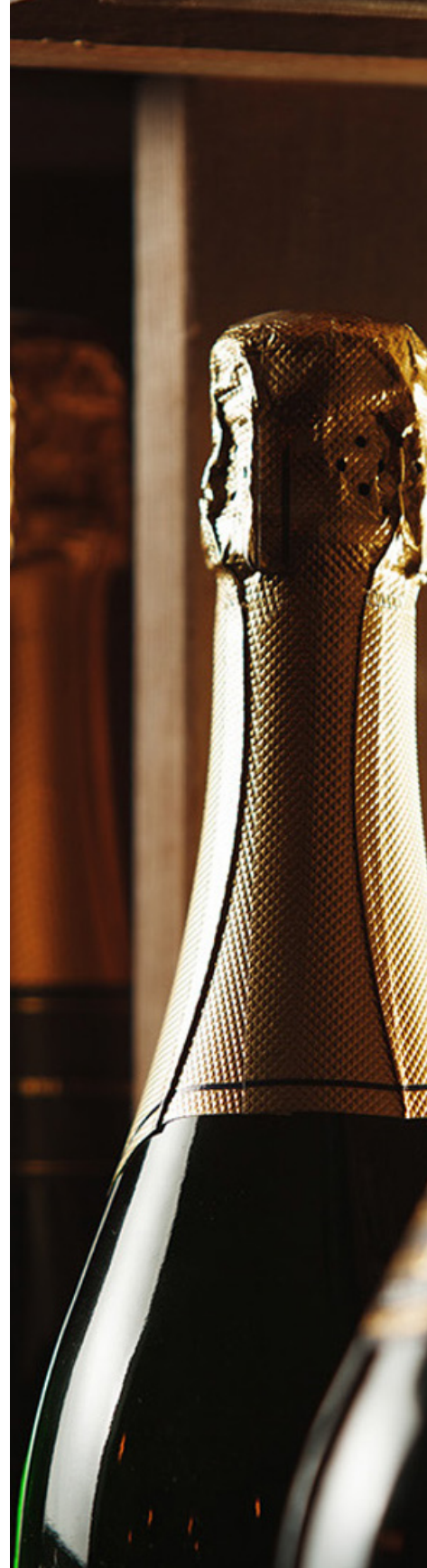
W omawianej sprawie łączna internetowa klientów spółki Telenet zostały wykorzystane do udostępniania filmów z katalogu spółki Mircom w sieci równorzędnej (peer-to-peer). Ochrona praw podmiotów praw własności intelektualnej może uzasadniać – orzekł Trybunał Sprawiedliwości – **systematyczne rejestrowanie adresów IP** użytkowników oraz przekazywanie ich nazw i adresów pocztowych podmiotowi praw lub osobie trzeciej w celu **umożliwienia wytoczenia powództwa o odszkodowanie**. Żądanie udzielenia informacji skierowane przez podmiot praw własności intelektualnej nie może mieć znamion nadużycia oraz musi być uzasadnione i proporcjonalne.

→ **Wyrok M.I.C.M.**
z dnia 17 czerwca 2021 r. (C-597/19)

Właściciel barów tapas w Hiszpanii używał oznaczenia CHAMPANILLO do oznaczania i promowania swoich lokali. Jego reklamy przedstawiały dwa kieliszki wypełnione napojem musującym. Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (CIVC) – podmiot odpowiedzialny za ochronę interesów producentów szampana – chciał zakazu używania określenia „champanillo” (co po hiszpańsku oznacza „mały szampan”), uzasadniając, że używanie tego oznaczenia stanowi naruszenie chronionej nazwy pochodzenia (ChNP) „Champagne”. Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że produkty objęte ChNP są **chronione przed zabronionymi działaniami odnoszącymi się zarówno do towarów, jak i do usług.**

→ Wyrok Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne
z dnia 9 września 2021 r. (C-783/19)

Ochrona danych osobowych

Trybunał Sprawiedliwości w cyfrowej rzeczywistości

[Zobacz film na YouTube](#)

Unia Europejska ma przepisy stanowiące solidną i spójną podstawę ochrony danych osobowych, niezależnie od sposobu i kontekstu, w jakim są one gromadzone (zakupy przez internet, kredyty bankowe, poszukiwanie pracy, żądanie informacji przez organy publiczne). Przepisy te mają zastosowanie do osób lub podmiotów publicznych i prywatnych mających siedzibę w Unii lub poza nią, w tym do przedsiębiorstw oferujących towary lub usługi, takich jak Facebook czy Amazon, gdy wymagają one udostępnienia danych osobowych obywateli Unii lub ponownie je wykorzystują.

W 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości wielokrotnie orzekał w sprawie odpowiedzialności wynikającej z gromadzenia i przetwarzania takich danych, w szczególności przez organy krajowe i prywatne przedsiębiorstwa.

.....

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że przepisy państwa członkowskiego zobowiązujące organ odpowiedzialny za bezpieczeństwo na drogach do podawania do publicznej wiadomości **danych dotyczących punktów karnych otrzymanych przez kierowców** za wykroczenia drogowe są sprzeczne z prawem Unii. Sąd stwierdził bowiem, że nie wykazano konieczności wprowadzenia tego systemu dla poprawy bezpieczeństwa na drogach. Sprawa dotyczyła **łotewskich przepisów ruchu drogowego**, stanowiących, że informacje o punktach karnych otrzymanych przez kierowców pojazdów są publicznie dostępne i przekazywane każdej osobie, która się o to zwróci, bez konieczności wykazywania przez tę osobę szczególnego interesu w ich uzyskaniu.

→ [Wyrok Latvijas Republikas Saeima z dnia 22 czerwca 2021 r. \(C-439/19\)](#)

Trybunał orzekł, że dostęp w celach karnych **do zbioru danych pochodzących z łączności elektronicznej**, dotyczących ruchu lub lokalizacji, które pozwalają na wyciągnięcie precyzyjnych wniosków na temat życia prywatnego, jest dozwolony jedynie **w celu zwalczania poważnej przestępczości lub zapobiegania poważnym zagrożeniom bezpieczeństwa publicznego**. Prawo Unii stoi ponadto na przeszkodzie przepisom krajowym przyznającym prokuraturze kompetencję do udzielania zezwoleń na dostęp organu władzy publicznej do tych danych w celu prowadzenia postępowania przygotowawczego.

→ **Wyrok H. K./Prokuratuur**
z dnia 2 marca 2021 r. (C-746/18)

W wyroku w sprawie dotyczącej ochrony danych osobowych, w której uczestniczyła spółka **Facebook Ireland**, Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił warunki wykonywania **uprawnień przysługujących krajowym organom nadzorczym** w zakresie transgranicznego przetwarzania danych, stwierdzając, że pod pewnymi warunkami krajowy organ nadzorczy może podnosić wszelkie zarzucane naruszenia ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO) przed sądami danego państwa członkowskiego, nawet jeśli nie jest on w odniesieniu do tego przetwarzania wiodącym organem nadzorczym. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził również, że ponieważ Facebook Ireland **nie informował dostatecznie internautów** o gromadzeniu i wykorzystywaniu dotyczących ich informacji, ich zgoda na przetwarzanie danych nie była ważna.

→ **Wyrok Facebook Ireland i in.**
z dnia 15 czerwca 2021 r. (C-645/19)

Ochrona konsumentów

Propagowanie praw konsumentów, ich dobrobytu i pomyślności to podstawowe wartości przyświecające rozwojowi polityki Unii. Trybunał Sprawiedliwości nadzoruje stosowanie przepisów chroniących konsumentów, aby zapewnić ochronę ich zdrowia, bezpieczeństwa oraz interesów gospodarczych i prawnych, niezależnie od tego, gdzie w Unii mieszkają, dokąd podróżują i gdzie dokonują zakupów.

.....

Trybunał Sprawiedliwości:
gwarantowanie praw konsumentów
Unii Europejskiej

[Zobacz film na YouTube](#)

Co zrobił dla mnie Trybunał
Sprawiedliwości?

[Zobacz film na YouTube](#)

Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji stwierdzającej, że **niepobieranie kaucji od pewnych opakowań napojów** sprzedawanych przez niemieckie sklepy przygraniczne klientom zamieszkałym w Danii nie stanowi pomocy państwa. Komisja naruszyła prawo, stwierdzając, iż przesłanka dotycząca zasobów państwowych nie została spełniona.

➔ [Wyrok Dansk Erhverv/Komisja z dnia 9 czerwca 2021 r. \(T-47/19\)](#)

Trybunał Sprawiedliwości zakazał dodawania glonu *Lithothamnium calcareum* przy przetwarzaniu żywności ekologicznej, takiej jak napoje ekologiczne na bazie ryżu i soi, w celu jej wzbogacenia w wapń. Przypomniat on, że **prawo Unii ustanawia surowe zasady dotyczące dodawania minerałów, takich jak wapń, w produkcji żywności ekologicznej**. Zezwolenie na stosowanie proszku uzyskanego z tego glonu jako nieekologicznego składnika pochodzenia rolniczego pozwoliłoby bowiem producentom tych środków spożywczych na obejście tych przepisów.

➔ [Wyrok Natumi GmbH/Land Nordrhein-Westfalen z dnia 29 kwietnia 2021 r. \(C-815/19\)](#)

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że **przepisy węgierskie zakazujące unieważnienia umowy kredytu denominowanego w walucie obcej na tej podstawie, że zawiera ona nieuczciwy warunek** dotyczący różnic kursowych, wydają się być zgodne z prawem Unii, jeżeli przepisy te pozwalają na przywrócenie pod względem prawnym i faktycznym sytuacji, w jakiej znajdowałby się konsument w przypadku braku istnienia nieuczciwego warunku, nawet gdyby unieważnienie umowy było bardziej korzystne dla konsumenta. Ponadto wyrażona przez danego konsumenta wola nie może przeważać nad oceną sądu krajowego odnośnie do kwestii, czy przepisy węgierskie pozwalają na przywrócenie sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta.

→ Wyrok OTP Jelzalogbank i in.
z dnia 2 września 2021 r. (C-932/19)

W sprawie, w której irlandzki przewoźnik morski Irish Ferries musiał w 2018 r. odwołać rejsy zaplanowane na cały sezon, ponieważ z powodu opóźnienia w dostawie nowego statku nie był w stanie wprowadzić do eksploatacji statku zastępczego, Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił szereg przepisów dotyczących praw pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową (odwołanie, odszkodowanie, cena biletu...). W szczególności Trybunał uznał, że **obowiązki zmiany trasy i odszkodowania w przypadku odwołania usługi transportowej są proporcjonalne do celu, jakiemu ma służyć rozporządzenie mające zastosowanie w tej dziedzinie.**

→ Wyrok Irish Ferries
z dnia 2 grudnia 2021 r. (C-570/19)

Trybunał Sprawiedliwości orzekł w sprawie opcji taryfowej **za internet zwanej „stawką zerową”**. Stanowi ona praktykę handlową, w ramach której dostawca dostępu do internetu stosuje „stawkę zerową” lub bardziej korzystną w odniesieniu do całości lub części transmisji danych związanej z daną aplikacją lub daną kategorią szczególnych aplikacji, które oferują partnerzy tego dostawcy dostępu. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że takie opcje taryfowe są niezgodne z rozporządzeniem w sprawie dostępu do otwartego internetu, podobnie jak ograniczenia przepustowości łącza, współdzielenia połączenia lub korzystania z roamingu ze względu na aktywację takiej opcji.

→ Wyroki Vodafone i Telekom Deutschland
z dnia 2 września 2021 r. (C-854/19 i in.)

Prawo rodzinne

Unia Europejska ustanawia wspólne zasady prawa rodzinnego, aby obywatele europejscy nie napotykali przeszkód w korzystaniu ze swoich praw z tego powodu, że mieszkają w różnych państwach członkowskich Unii lub że przeprowadzili się do innego państwa członkowskiego.

Przepisy regulujące spory transgraniczne między dziećmi a ich rodzicami zawarte są w rozporządzeniu Bruksela II bis, stanowiącym podstawę współpracy sądowej w Unii w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej.

.....

Trybunał Sprawiedliwości wydał orzeczenie na temat **uprowadzenia dziecka przez granicę**, w sprawie dotyczącej wniosku o powrót do Szwecji dziecka irańskiej pary, które zostało zabrane do Finlandii. Trybunał orzekł, że **bezprawnego uprowadzenia lub bezprawnego zatrzymania nie może stanowić sytuacja, w której jedno z rodziców, bez zgody drugiego rodzica, zabiera dziecko z jego państwa zwykłego pobytu do innego państwa członkowskiego Unii, po uznaniu przez organ państwa zamieszkania właściwy w sprawach imigracji, że to właśnie w tym innym państwie członkowskim powinny zostać rozpatrzone wnioski o udzielenie azylu** dotyczące tego dziecka i tego rodzica.

➔ **Wyrok A**
z dnia 2 sierpnia 2021 r. (C-262/21)

Do Trybunału Sprawiedliwości wpłynęła sprawa małoletniego dziecka będącego obywatelem Unii, którego akt urodzenia sporządzony przez przyjmujące państwo członkowskie wskazuje jako jego **rodziców dwie osoby tej samej płci**. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że państwo członkowskie, którego to dziecko jest obywatelem, jest zobowiązane do wydania mu dowodu tożsamości lub paszportu bez konieczności uprzedniego sporządzenia aktu urodzenia przez organy krajowe. Państwo to jest także zobowiązane do uznania dokumentu pochodzącego od przyjmującego państwa członkowskiego, umożliwiającego **wspomnianemu dziecku korzystanie, wraz z każdą z tych dwóch osób, z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Unii**.

→ Wyrok *Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”*
z dnia 14 grudnia 2021 r. (C-490/20)

Zabezpieczenie społeczne

Przepisy Unii mają na celu koordynację krajowych systemów zabezpieczenia społecznego, aby osoby, które przeprowadzają się do innego państwa członkowskiego Unii nie traciły zabezpieczenia społecznego (na przykład uprawnień emerytalnych i opieki zdrowotnej) i zawsze wiedziały, którym przepisom krajowym podlegają. Innymi słowy, osoba korzystająca z prawa do swobodnego przemieszczania się w Europie nie może być poszkodowana w porównaniu z osobą, która zawsze mieszkała i pracowała w jednym państwie członkowskim. W określonych przez te reguły i zasady ramach Trybunał Sprawiedliwości dąży do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego obywateli europejskich, godząc je z ochroną finansów publicznych przyjmującego państwa członkowskiego.

.....

W sprawie dotyczącej obywatelstwa i przynależności do **krajowego systemu zabezpieczenia społecznego** Trybunał Sprawiedliwości potwierdził prawo nieaktywnych zawodowo obywateli Unii, zamieszkujących w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie ich pochodzenia, do ubezpieczenia w publicznym systemie ubezpieczenia zdrowotnego przyjmującego państwa członkowskiego. Zaznaczył jednak, że takie ubezpieczenie nie musi być bezpłatne.

➔ Wyrok A (publiczna opieka zdrowotna)
z dnia 15 lipca 2021 r. (C-535/19)

W związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej ustawodawstwo brytyjskie wprowadziło nowy system dla obywateli Unii, zgodnie z którym przyznanie prawa pobytu nie jest uzależnione od wysokości dochodów. Z drugiej strony, pozbawia ono obywateli Unii świadczeń z pomocy społecznej określanych jako „zasiłek na pokrycie kosztów utrzymania”. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że takie przepisy są zgodne z zasadą równego traktowania gwarantowaną przez prawo Unii. Jednakże właściwe organy krajowe powinny sprawdzić, czy **odmowa przyznania takich świadczeń z zakresu pomocy społecznej nie naraża obywatela Unii i jego dzieci na ryzyko naruszenia ich praw podstawowych**, w szczególności poszanowania godności ludzkiej.

→ Wyrok The Department for Communities in Northern Ireland z dnia 15 lipca 2021 r. (C-709/20)

Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił kryteria, które należy brać pod uwagę przy ocenie, czy **agencja pracy tymczasowej** prowadzi normalnie „znaczną część działalności, innej niż działalność związana z samym zarządzaniem wewnętrznym” na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że aby agencja pracy tymczasowej mogła być uznana za „normalnie prowadzącą swą działalność” w państwie członkowskim, powinna wykonywać znaczną część swojej działalności związanej z udostępnianiem pracowników na rzecz przedsiębiorstw użytkowników mających siedzibę i wykonujących działalność na terytorium wspomnianego państwa członkowskiego. Wykonywanie działalności związanej z doborem i rekrutacją pracowników tymczasowych w państwie członkowskim, w którym agencja pracy tymczasowej ma siedzibę, nie wystarcza do uznania tej agencji za wykonującą w tym państwie „znaczną część działalności”.

→ Wyrok Team Power Europe z dnia 3 czerwca 2021 r. (C-784/19)

Równość traktowania

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej zapewnia równość wszystkich osób wobec prawa jako ludzi, pracowników, obywateli lub stron postępowania sądowego. Dyrektywa 2000/78 ustanawia w szczególności ogólne ramy równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy oraz zapewnia ochronę przed dyskryminacją ze względu na religię lub światopogląd, wiek, niepełnosprawność lub orientację seksualną w tych dziedzinach. Trybunał Sprawiedliwości rozstrzygnął szereg spraw dotyczących domniemanych przypadków dyskryminacji bezpośredniej lub pośredniej, podkreślając poszanowanie zasady proporcjonalności między celem zamierzonym w rozpatrywanych przepisach a zasadą równego traktowania.

.....

W lipcu 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że uregulowanie państwa członkowskiego przewidujące bezwzględną niemożność dalszego pełnienia obowiązków przez funkcjonariusza służby więziennej, którego ostrość słuchu nie odpowiada minimalnym progom percepcji dźwiękowej, bez umożliwienia sprawdzenia, czy jest on w stanie wykonywać swoje obowiązki, jest sprzeczne z prawem Unii. W ocenie Trybunału Sprawiedliwości uregulowanie to wprowadza **dyskryminację bezpośrednią ze względu na niepełnosprawność**.

→ **Wyrok Tartu Vangla**
z dnia 15 lipca 2021 r. (C-795/19)

Dwie sprawy dotyczyły pracowników wyznania muzułmańskiego, które postanowiły nosić **w miejscu pracy chustę islamską**. W ocenie Trybunału Sprawiedliwości **wprowadzony przez pracodawcę zakaz** noszenia w miejscu pracy jakichkolwiek widocznych symboli wyrażających przekonania polityczne, światopoglądowe lub religijne **może być uzasadniony** koniecznością prezentowania przez pracodawcę neutralnego wizerunku wobec klientów lub zapobiegania konfliktom w pracy. Jednakże przy godzeniu wchodzących w grę praw sądy krajowe mogą uwzględniać specyficzny kontekst swego państwa członkowskiego i bardziej korzystne przepisy krajowe w zakresie ochrony wolności wyznania.

→ **Wyrok WABE i MH Müller Handel**
z dnia 15 lipca 2021 r. (C-804/18 i C-341/19)

Pomoc państwa i Covid-19

W czerwcu 2020 r. **Portugalia** zgłosiła Komisji pomoc państwa na rzecz przewoźnika lotniczego Transportes Aereos Portugueses SGPS SA, spółki dominującej i akcjonariusza w 100 % **TAP Air Portugal**, w postaci pożyczki w wysokości do 1,2 mld EUR. Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji uznającej pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym w kontekście pandemii Covid-19 ze względu na to, że decyzja ta nie była wystarczająco uzasadniona. Jednakże, w związku z tym kontekstem, skutki stwierdzenia nieważności zostały zawieszone do czasu wydania przez Komisję nowej decyzji.

→ [Wyrok Ryanair DAC/Komisja \(TAP - Covid-19\)
z dnia 19 maja 2021 r. \(T-465/20\)](#)

W kwietniu 2020 r. **Niemcy** zgłosiły Komisji pomoc indywidualną na rzecz przewoźnika lotniczego **Condor Flugdienst** GmbH w postaci dwóch pożyczek w wysokości 550 mln EUR, gwarantowanych przez państwo z preferencyjną stopą oprocentowania. Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji zatwierdzającej pomoc, ze względu na niewystarczające uzasadnienie. Jednak ze względu na kontekst gospodarczy i społeczny naznaczony pandemią Covid-19 zawiesił on skutki stwierdzenia nieważności do czasu przyjęcia przez Komisję nowej decyzji.

→ [Wyrok Ryanair/Komisja \(Condor - Covid-19\)
z dnia 9 czerwca 2021 r. \(T-665/20\)](#)

Sąd uznał, że system pomocy państwa wprowadzony przez **Szwecję** w formie **gwarancji pożyczek dla przedsiębiorstw lotniczych posiadających szwedzką koncesję**, mający na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce tego państwa członkowskiego w okresie pandemii Covid-19, jest zgodny z prawem Unii. System ten dotyczy konkretnie przedsiębiorstw lotniczych, które na dzień 1 stycznia 2020 r. posiadały koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w dziedzinie lotnictwa, z wyjątkiem przedsiębiorstw lotniczych realizujących loty nieplanowane.

→ [Wyrok Ryanair DAC/Komisja
z dnia 17 lutego 2021 r. \(T-238/20\)](#)

Sąd zatwierdził system pomocy państwa wprowadzony przez **Francję** w postaci **moratorium na zapłatę podatków** dla przedsiębiorstw posiadających francuską koncesję. Ten system pomocy, dotyczący podatku od lotnictwa cywilnego i opłaty solidarnościowej od biletów lotniczych, należnych miesięcznie w okresie od marca do grudnia 2020 r., został uznany przez Sąd za właściwy dla naprawienia szkód gospodarczych spowodowanych pandemią Covid-19 i niewprowadzający dyskryminacji niezgodnej z prawem Unii.

→ **Wyrok Ryanair DAC/Komisja**
z dnia 17 lutego 2021 r. (T-259/20)

Sąd zatwierdził pomoc w postaci odnawialnych linii kredytowych w maksymalnej wysokości po 1,5 mld koron szwedzkich (SEK), wprowadzoną przez **Szwecję** oraz **Danię** na rzecz przedsiębiorstwa **SAS** tytułem naprawienia szkód wynikających z odwołania lub reorganizacji lotów w następstwie wprowadzenia ograniczeń w zakresie przemieszczania się z powodu pandemii Covid-19. Sąd uznał, iż ze względu na to, że SAS posiada znacznie większy udział w rynku niż udziały jego najbliższego konkurenta w tych dwóch państwach członkowskich, pomoc nie stanowi niezgodnej z prawem dyskryminacji.

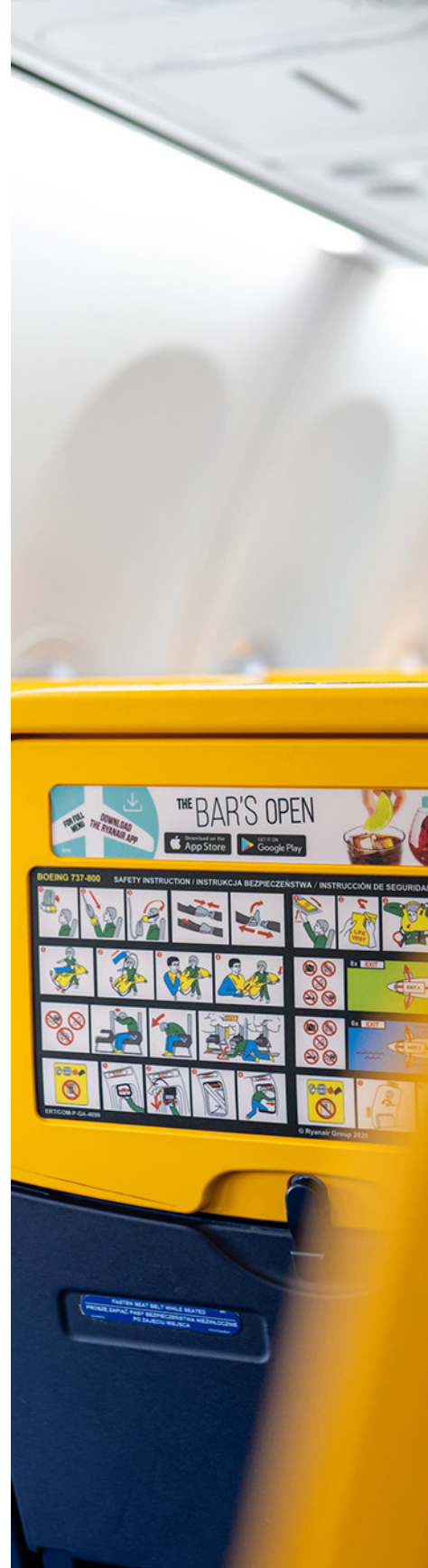
→ **Wyroki Ryanair DAC/Komisja**
z dnia 14 kwietnia 2021 r. (T-378/20 i T-379/20)

Sąd orzekł, że gwarancja **Finlandii** na rzecz przewoźnika lotniczego **Finnair**, mająca pomóc w uzyskaniu od funduszu emerytalnego pożyczki w wysokości 600 mln EUR przeznaczonej na zaspokojenie jego potrzeb w funduszu bieżącym w następstwie pandemii Covid-19, jest zgodna z prawem Unii. Gwarancja była niezbędna dla zaradzenia poważnym zaburzeniom w gospodarce fińskiej ze względu na znaczenie Finnaira dla tej gospodarki.

→ **Wyrok Ryanair DAC/Komisja**
z dnia 14 kwietnia 2021 r. (T-388/20)

Sąd zatwierdził decyzję Komisji zezwalającą na wprowadzenie funduszu wsparcia ustanowionego przez **Hiszpanię** w celu zapewnienia wypłacalności **przedsiębiorstw niefinansowych** mających główne ośrodki działalności w Hiszpanii, które są uznawane za systemowe lub strategiczne dla gospodarki hiszpańskiej, a które napotykają czasowe trudności z powodu pandemii Covid-19. Sąd podkreślił, że rozpatrywany środek, przeznaczony do podejmowania środków służących dokapitalizowaniu i posiadający budżet w wysokości 10 mld EUR, stanowi system pomocy państwa, lecz jest proporcjonalny i niedyskryminujący.

→ **Wyrok Ryanair DAC/Komisja**
z dnia 19 maja 2021 r. (T-628/20)

Pomoc państwa

Badanie zgodności z prawem Unii dotacji przyznawanych przez państwa członkowskie na rzecz podmiotów gospodarczych może wymagać złożonej i dogłębnej oceny okoliczności, które skłoniły organy publiczne do ingerencji w konkurencję. W 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości i Sąd poddały kontroli, w szeregu spraw o dużym znaczeniu gospodarczym, ocenę tych środków krajowych dokonaną przez Komisję, jako strażnika zgodności z unijnymi regułami pomocy państwa.

.....

Znajdujący się w Niemczech kompleks **Nürburgring** obejmuje między innymi tor wyścigowy i park rozrywki. Wskutek niewypłacalności właścicieli, będących podmiotami prawa publicznego, kompleks został sprzedany prywatnemu przedsiębiorcy. Mimo że inne podmioty gospodarcze twierdziły, że sprzedaż została przeprowadzona po cenie niższej od ceny rynkowej i w sposób dyskryminujący, Komisja postanowiła nie wszczynać formalnego postępowania wyjaśniającego. W wyniku **odwołań** w tej sprawie Trybunał Sprawiedliwości stwierdził nieważność decyzji Komisji oraz uchylił wyrok Sądu, który ją potwierdził, i **nakazał Komisji ponowne zbadanie, czy sprzedaż Nürburgring wiązała się z przyznaniem pomocy państwa.**

→ Wyrok *Ja zum Nürburgring i in./Komisja* z dnia 2 września 2021 r. (C-647/19 P i in.)

Komisja uznała w szeregu decyzji, że orzeczenie sądu arbitrażowego ustalające w odniesieniu do greckiego producenta aluminium **Mytilinaios** domniemaną preferencyjną taryfę opłat za energię elektryczną na rzecz DEI, producenta i dostawcy energii elektrycznej, **nie wiązało się faktycznie z przyznaniem korzyści.** Sąd stwierdził nieważność tych decyzji, gdyż uznał, że Komisja była zobowiązana do starannego, wystarczającego i pełnego zbadania ewentualnego przyznania w drodze orzeczenia sądu arbitrażowego **Mytilinaios** korzyści, poprzez dokonanie złożonych ocen ekonomicznych i technicznych.

→ Wyrok *DEI/Komisja* z dnia 22 września 2021 r. (T-639/14 i in.)

Spółdzielnia rybaków i kapitanowie-rybacy wnieśli skargę przeciwko decyzji Komisji o niewnoszeniu zastrzeżeń do pomocy na budowę pierwszych **morskich farm wiatrowych we Francji**. Sąd stwierdził, że osoby te nie są uprawnione do wniesienia tych skarg, ponieważ, po pierwsze, nie znajdują się w sytuacji konkurencyjnej wobec operatorów tych farm wiatrowych, a po drugie, nie wykazały istnienia ryzyka konkretnego wpływu spornej pomocy na swoją sytuację.

➔ Wyrok CAPA i in./Komisja
z dnia 15 września 2021 r. (T-777/19)

Prawa socjalne

Trybunał Sprawiedliwości w miejscu
pracy – ochrona praw pracowników

[Zobacz film na YouTube](#)

W 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości musiał dokonywać wykładni prawa Unii w dziedzinie polityki społecznej, w szczególności w odniesieniu do warunków pracy i ochrony socjalnej pracowników. Prawodawca Unii ustanowił w tym zakresie minimalne zasady, których muszą przestrzegać państwa członkowskie. I tak w dziedzinie organizacji czasu pracy prawo Unii określa minimalne wymagania w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa, zapewniając pracownikom minimalne okresy odpoczynku. Aby zapewnić równowagę między życiem zawodowym, prywatnym i rodzinnym, zawiera także przepisy dotyczące urlopu rodzicielskiego. Organizuje też koordynację systemów zabezpieczenia społecznego, mającą na celu zapewnienie realizacji zasady równego traktowania **wszystkich pracowników w Unii**. Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił poza tym warunki dostępu do świadczeń krajowych dla pracowników z państw trzecich.

.....

Na pytanie sądu rumuńskiego dotyczące interpretacji dyrektywy w sprawie **organizacji czasu pracy** Trybunał Sprawiedliwości przeanalizował sytuację ekspertów zatrudnionych przez Academia de Studii Economice din București (ASE) na podstawie kilku umów o pracę, którzy kumulowali w niektóre dni osiem godzin przepracowanych w ramach harmonogramu podstawowego z godzinami przepracowanymi w ramach projektu lub projektów. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że w sytuacji, gdy pracownik zawarł kilka umów o pracę z tym samym pracodawcą, **minimalny okres odpoczynku dobowego stosuje się do tych umów rozpatrywanych łącznie**, a nie do każdej z umów rozpatrywanej odrębnie.

➔ Wyrok Academia de Studii Economice din București/Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Capital Uman – Ministerul Educației Naționale z dnia 17 marca 2021 r. (C-585/19)

W sporze między byłym podoficerem armii słoweńskiej a ministerstwem obrony, dotyczącym wynagrodzenia za pełnienie służby wartowniczej, Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, w jakich przypadkach **dyrektywa dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy** nie ma zastosowania do **zadań wykonywanych przez żołnierzy**. Dyrektywa ta nie stoi na przeszkodzie temu, by okres dyżuru, w trakcie którego żołnierz jest zobowiązany do pozostawania w koszarach, do których go przydzielono, lecz nie świadczy tam faktycznej pracy, był wynagradzany w inny sposób niż okres dyżuru, w trakcie którego żołnierz ten faktycznie wykonuje pracę.

→ Wyrok *Ministrstvo za obrambo* z dnia 15 lipca 2021 r. (C-742/19)

W sprawie prejudycjalnej wniesionej przez sąd luksemburski Trybunał Sprawiedliwości dokonał wykładni **dyrektywy w sprawie wdrożenia zmienionego Porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego**. Wskazał on, że **państwo członkowskie nie może uzależnić prawa do urlopu rodzicielskiego od wymogu, by rodzic był zatrudniony w chwili narodzin lub przysposobienia dziecka**. Państwo członkowskie może jednak wymagać, by rodzic był nieprzerwanie zatrudniony przez okres co najmniej dwunastu miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem urlopu rodzicielskiego.

→ Wyrok *XI/Caisse pour l'avenir des enfants* z dnia 25 lutego 2021 r. (C-129/20)

We **Włoszech** odmówiono przyznania zasiłku z tytułu urodzenia dziecka i zasiłku macierzyńskiego kilku **obywatelom państw trzecich posiadającym jednolite zezwolenie na pracę** uzyskane na mocy ustawodawstwa włoskiego transponującego dyrektywę Unii, ze względu na to, że nie posiadali statusu rezydenta długoterminowego. W sprawie wniesionej przez Corte costituzionale (trybunał konstytucyjny, Włochy) Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że owi obywatele państw trzecich mają prawo do korzystania z tych ustanowionych w uregulowaniach włoskich zasiłków.

→ Wyrok *O. D. i in./Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)* z dnia 2 września 2021 r. (C-350/20)

Unia bankowa

Unia bankowa jest kluczowym elementem Unii gospodarczej i walutowej Unii Europejskiej, utworzonym w odpowiedzi na kryzys finansowy z 2008 r. i kryzys zadłużenia państwowego, który następnie zapanował w strefie euro. Celem unii bankowej jest zapewnienie stabilności, pewności i wiarygodności sektora bankowego w strefie euro i w całej Unii Europejskiej, co przyczynia się do ogólnej stabilności finansowej, a także zagwarantowanie, by banki były w stanie przetrwać kryzysy finansowe oraz by problemy upadłości banków były rozwiązywane bez sięgania po pieniądze podatników Unii, a ich wpływ na gospodarkę Unii był jak najmniejszy. Państwa członkowskie strefy euro należą do unii bankowej, a te, które do niej nie należą, mogą w niej uczestniczyć dzięki ścisłej współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym. Trybunał Sprawiedliwości i Sąd regularnie rozpoznają kwestie związane z unią bankową.

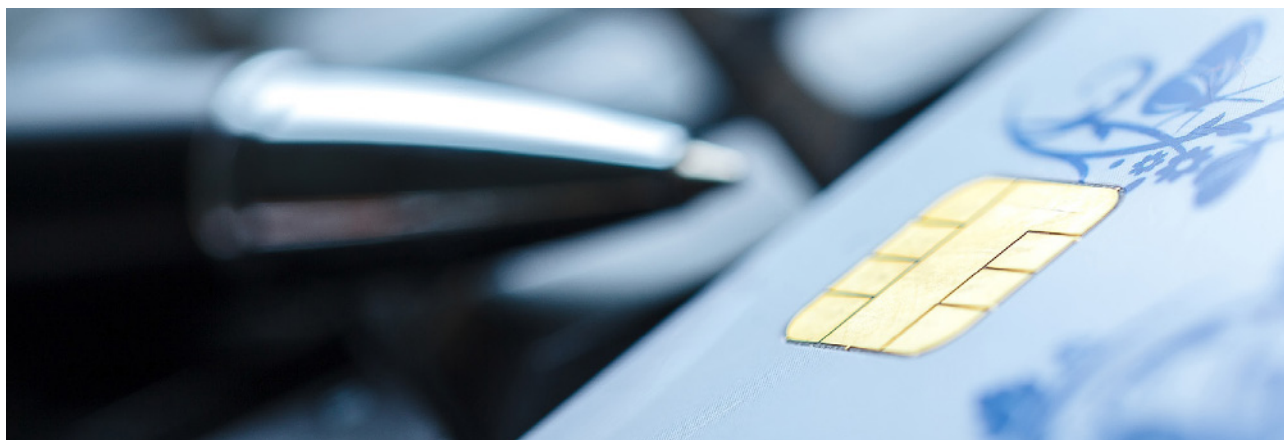
.....

W czerwcu 2018 r. łotewska prokuratura wniosła przeciwko prezesowi banku centralnego Łotwy akt oskarżenia dotyczący szeregu przestępstw korupcyjnych. Jako prezes banku centralnego był on również członkiem Rady Ogólnej i Rady Prezesów Europejskiego Banku Centralnego (EBC). Mając na względzie tę szczególną sytuację, łotewski sąd zastanawiał się, czy zainteresowany może korzystać z immunitetu na podstawie Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, który przyznaje urzędnikom i innym pracownikom Unii immunitet jurysdykcyjny w odniesieniu do wszystkich czynów popełnionych w ramach ich czynności służbowych. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że jeżeli organ właściwy w zakresie postępowania karnego stwierdzi, iż działania prezesa banku centralnego państwa członkowskiego w sposób oczywisty nie zostały podjęte przez tego prezesa w ramach czynności służbowych, immunitet jurysdykcyjny nie znajduje zastosowania. **Czyny kwalifikowane jako oszustwo, korupcja lub pranie pieniędzy nie są popełniane przez prezesa banku centralnego w ramach czynności służbowych.**

➔ Wyrok LG Ģenerālprokuratūra z dnia 30 listopada 2021 r. (C-3/20)

W 2016 r. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) wydał **wytyczne dotyczące zasad nadzoru nad produktami i ustaleń zarządczych dla produktów bankowości detalicznej**. W opinii opublikowanej na swojej stronie internetowej Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (organ nadzoru ostrożnościowego i restrukturyzacji, Francja) oświadczył, że zastosował się do tych wytycznych, dzięki czemu mają one zastosowanie do wszystkich instytucji finansowych objętych jego kontrolą. Fédération bancaire française (francuska federacja bankowa) wniosła do Conseil d'État (rady stanu, Francja) skargę o stwierdzenie nieważności tej opinii, uznając, że EUNB nie ma kompetencji do wydawania takich wytycznych. Conseil d'État zwróciła się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie środków zaskarżenia dostępnych w celu zapewnienia kontroli zgodności z prawem spornych wytycznych oraz w sprawie ważności tych wytycznych. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że postępowanie w trybie prejudycjalnym może być stosowane do celów kontroli tej ważności oraz że w niniejszym przypadku wytyczne te są ważne.

→ **Wyrok FBF**
z dnia 15 lipca 2021 r. (C-911/19)

Środki ograniczające i polityka zagraniczna

Środki ograniczające, czy też „sankcje”, są kluczowym instrumentem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) Unii Europejskiej. Wykorzystuje się je w ramach zintegrowanego i całościowego działania, które obejmuje w szczególności dialog polityczny. Unia ucieka się do nich w szczególności w celu chronienia wartości, podstawowych interesów i bezpieczeństwa Unii oraz zapobiegania konfliktom i wzmacniania bezpieczeństwa międzynarodowego. Sankcje mają na celu doprowadzenie do zmiany polityki lub zachowania osób lub podmiotów, wobec których są stosowane, w dążeniu do realizacji celów WPZiB.

„Sankcje wtórne” opierają się na zdolności rządu Stanów Zjednoczonych do wykorzystania przewagi swojego systemu finansowego w celu zmuszenia podmiotów zagranicznych do powstrzymania się od dokonywania legalnych skądinąd transakcji z osobami objętymi sankcjami. Prawo Unii zabrania tym podmiotom stosowania się do tych sankcji, chyba że zezwoli na to Komisja Europejska, gdyby nieprzestrzeganie prawa obcego poważnie zaszkodziło interesom tych podmiotów. Deutsche Telekom jednostronnie rozwiązał umowy o świadczenie usług zawarte z niemieckim oddziałem należącego do państwa irańskiego banku Melli, bez podania przyczyn i bez zgody Komisji. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że w procesie cywilnym można powoływać się na ustanowiony w prawie Unii zakaz zastosowania się do sankcji wtórnych nałożonych przez Stany Zjednoczone na Iran, nawet w braku konkretnego żądania lub polecenia ze strony organu Stanów Zjednoczonych. Sąd niemiecki, do którego wystąpił bank irański, powinien wówczas wyważyć cel tego zakazu oraz prawdopodobieństwo i rozmiar strat gospodarczych, na jakie narażony byłby Deutsche Telekom, gdyby nie mógł zerwać stosunków handlowych z tym bankiem.

→ Wyrok Bank Melli Iran
z dnia 21 grudnia 2021 r. (C-124/20)

W związku z pogarszającą się sytuacją w zakresie praw człowieka, praworządności i demokracji Rada Unii Europejskiej przyjęła w 2017 r. rozporządzenie wprowadzające **środki ograniczające wobec Wenezueli**. Wenezuela wniosła do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności tych środków, lecz Sąd uznał, że Wenezuela nie ma legitymacji do zaskarżenia takiego rozporządzenia. W postępowaniu odwoławczym Trybunał Sprawiedliwości orzekł natomiast, że **państwo to ma legitymację procesową czynną do zaskarżenia rozporządzenia wprowadzającego wobec niej środki ograniczające** i w związku z tym przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd w celu wydania orzeczenia co do istoty w przedmiocie skargi o stwierdzenie nieważności.

➔ Wyrok Wenezuela/Rada
z dnia 22 czerwca 2021 r. (C-872/19)

Europejski obszar prawa karnego

Działania w ramach europejskiego obszaru prawa karnego koncentrują się na kilku zagadnieniach – wzajemnym uznawaniu orzeczeń sądowych, zbliżaniu przepisów prawa karnego państw członkowskich, tworzeniu zintegrowanych podmiotów współpracy, a także wzmacnianiu współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie. Dążenie Unii Europejskiej, by stać się przestrzenią wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, doprowadziło już do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem wydawania osób między organami sądowymi. Europejski nakaz aresztowania jest pierwszym konkretnym wyrazem, w dziedzinie prawa karnego, zasady wzajemnego uznawania, która jest podstawą współpracy sądowej między państwami członkowskimi. Jest on decyzją sądową państwa członkowskiego o aresztowaniu i przekazaniu osoby poszukiwanej w innym państwie członkowskim w celu ścigania lub wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności. Decyzje w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania muszą podlegać wystarczającej kontroli na szczeblu krajowym, gdy zaś czasami pojawiają się trudności interpretacyjne, sprawa kierowana jest do Trybunału Sprawiedliwości w celu rozwiązania tych trudności.

.....

W sprawie dotyczącej wykonania w Irlandii europejskiego nakazu aresztowania **wydanego przez Zjednoczone Królestwo przed jego wystąpieniem z Unii Europejskiej** Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że postanowienia dotyczące stosowania systemu europejskiego nakazu aresztowania wobec Zjednoczonego Królestwa, przewidziane w umowie o wystąpieniu oraz dotyczące nowego mechanizmu wydawania osób, ustanowionego w umowie o handlu i współpracy między Unią a tym państwem trzecim, są wiążące dla Irlandii. Włączenie tych postanowień do wspomnianych umów nie uzasadniało dodania podstawy prawnej odnoszącej się do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości do celów ich zawarcia, tak więc wspomniane postanowienia nie wymagały, aby Irlandia miała możliwość wyboru, czy chce im podlegać.

→ Wyrok Governor of Cloverhill Prison i in.
z dnia 16 listopada 2021 r. (C-479/21)

B | Działalność sądownicza – główne liczby

Trybunał Sprawiedliwości

Do Trybunału Sprawiedliwości mogą być przede wszystkim wnoszone:

- **wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym**, gdy sąd krajowy ma wątpliwości co do wykładni aktu prawnego wydanego przez Unię lub co do jego ważności. Sąd krajowy zawiesza wówczas postępowanie, które się przed nim toczy, i zwraca się z pytaniami prejudycjalnymi do Trybunału Sprawiedliwości, który orzeka w przedmiocie wykładni, jaką należy nadać danym przepisom, lub w przedmiocie ich ważności. Po tym, jak Trybunał Sprawiedliwości wyjaśni w swoim orzeczeniu sporne kwestie, sąd krajowy może rozstrzygnąć zawisły przed nim spór. W sprawach wymagających udzielenia odpowiedzi w bardzo krótkim terminie (na przykład w zakresie azylu, kontroli granic, porwania dzieci itd.) przewidziany jest **pilny tryb prejudycjalny („PPU”)**;
- **odwołania** skierowane przeciwko orzeczeniom wydanym przez Sąd, stanowiące środki odwoławcze, w ramach których Trybunał Sprawiedliwości może uchylić orzeczenie Sądu;
- **skargi bezpośrednie**, które mają głównie na celu:
 - uzyskanie stwierdzenia nieważności aktu prawa Unii („**skarga o stwierdzenie nieważności**”) lub
 - stwierdzenie naruszenia prawa Unii przez państwo członkowskie („**skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom**”). Jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się do wyroku, w którym stwierdzono uchybienie zobowiązaniom, druga skarga, zwana skargą o **stwierdzenie podwójnego uchybienia zobowiązaniom**, może prowadzić do nałożenia na nie przez Trybunał sankcji pieniężnej;
- wnioski o wydanie **opinii** na temat zgodności z traktatami umowy, którą Unia zamierza zawrzeć z państwem trzecim lub z organizacją międzynarodową. Taki wniosek może zostać złożony przez państwo członkowskie lub przez instytucję europejską (Parlament, Radę lub Komisję).

838

nowych spraw

Postępowania
prejudycjalne

567

w tym 9 PPU

**Państwa
członkowskie,
z których
pochodziło
najwięcej
wniosków:**

Niemcy	106
Bułgaria	58
Włochy	46
Rumunia	38
Austria	37

Skargi bezpośrednie

29

w tym

22

skargi o stwierdzenie
uchybienia zobowiązaniom i

1

skarga o „stwierdzenie
podwójnego uchybienia
zobowiązaniom”

232

odwołania
od orzeczeń Sądu

12

wniosków
o przyznanie
pomocy prawnej

Strona, która nie
jest w stanie ponieść
kosztów postępowania,
może złożyć wniosek
o przyznanie pomocy
prawnej.

772

rozstrzygnięte
sprawy

**Postępowania
prejudycjalne**

547

w tym 9 PPU

30

skarg bezpośrednich

w tym

30

uchybień zobowiązaniom
stwierdzonych w stosunku
do 11 państw członkowskich

183

odwołania
od orzeczeń Sądu

w tym

23

doprowadziły do uchylenia
orzeczenia wydanego przez Sąd

1

wniosek
o wydanie opinii

Średni czas trwania
postępowań

16,6

 miesiąca

3,7

 miesiąca

średni czas trwania
postępowania w pilnym
trybie prejudycjalnym

1 113

spraw w toku
na dzień 31 grudnia
2021 r.

Główne dziedziny:

Rolnictwo	24
Pomoc państwa i konkurencja	115
Prawo socjalne	64
Środowisko	45
Przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	136
Podatki	80
Swobody przepływu i przedsiębiorczości oraz rynek wewnętrzny	77
Własność intelektualna i przemysłowa	49
Ochrona konsumentów	63
Transport	61
Unia celna	17

Członkowie Trybunału Sprawiedliwości

W skład Trybunału Sprawiedliwości wchodzi 27 sędziów i 11 rzeczników generalnych.

Sędziowie i rzecznicy generalni są mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy państw członkowskich, po konsultacji z komitetem, którego zadaniem jest opiniowanie, czy kandydaci są odpowiedni do pełnienia danej funkcji.

Mandat jest sześcioletni i odnawialny. Są oni wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mających wymagane w ich państwach kwalifikacje do zajmowania najwyższych stanowisk sądowych, lub są prawnikami o uznanych kompetencjach.

K. Lenaerts
Prezes

L. Bay Larsen
Wiceprezes

A. Arabadjiev
Prezes pierwszej izby

A. Prechal
Prezes drugiej izby

K. Jürimäe
Prezes trzeciej izby

C. Lycourgos
Prezes czwartej izby

E. Regan
Prezes piątej izby

M. Szpunar
Pierwszy rzecznik
generalny

S. Rodin
Prezes dziewiątej izby

I. Jarukaitis
Prezes dziesiątej izby

N. Jääskinen
Prezes ósmej izby

I. Ziemele
Prezes szóstej izby

J. Passer
Prezes siódmej izby

J. Kokott
Rzecznik generalna

M. Ilešič
Sędzia

J.-C. Bonichot
Sędzia

T. von Danwitz
Sędzia

M. Safjan
Sędzia

F. Biltgen
Sędzia

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
Rzecznik generalny

P.G. Xuereb
Sędzia

**N.J. Cardoso da
Silva Piçarra**
Sędzia

L.S. Rossi
Sędzia

G. Pitruzzella
Rzecznik generalny

P. Pikamäe
Rzecznik generalny

A. Kumin
Sędzia

N. Wahl
Sędzia

**J. Richard
de la Tour**
Rzecznik generalny

A. Rantos
Rzecznik generalny

D. Gratsias
Sędzia

**M.L. Arastey
Sahún**
Sędzia

A.M. Collins
Rzecznik generalny

M. Gavalec
Sędzia

N. Emiliou
Rzecznik generalny

Z. Csehi
Sędzia

**O. Spineanu-
Matei**
Sędzia

T. Čápetka
Rzecznik generalna

L. Medina
Rzecznik generalna

A. Calot Escobar
Sekretarz

Skład Trybunału Sprawiedliwości

(Porządek pierwszeństwa na dzień 31 grudnia 2021 r.)

Pierwszy rząd od lewej:

pierwszy rzecznik generalny M. Szpunar, prezesi izb: C. Lycourgos i A. Prechal, wiceprezes L. Bay Larsen, prezes K. Lenaerts, prezesi izb: A. Arabadjiev, K. Jürimäe, E. Regan i S. Rodin

Drugi rząd od lewej:

sędziowie: T. von Danwitz i M. Ilešič, prezesi izb: J. Passer, N. Jääskinen, I. Jarukaitis i I. Ziemele, rzecznik generalna J. Kokott, sędzia J.-C. Bonichot

Trzeci rząd od lewej:

rzecznik generalny P. Pikamäe, sędziowie: L.S. Rossi, P.G. Xuereb, F. Biltgen i M. Safjan, rzecznik generalny M. Campos Sánchez-Bordona, sędzia N.J. Piçarra, rzecznik generalny G. Pitruzzella

Czwarty rząd od lewej:

sędzia M.L. Arastey Sahún, rzecznik generalny A. Rantos, sędziowie: N. Wahl i A. Kumin, rzecznik generalny J. Richard de la Tour, sędzia D. Gratsias, rzecznik generalny A.M. Collins

Piąty rząd od lewej:

rzecznik generalna L. Medina, sędzia O. Spineanu-Matei, rzecznik generalny N. Emiliou, sędziowie: M. Gavalec i Z. Csehi, rzecznik generalna T. Čapeta, sekretarz A. Calot Escobar

Sąd

Sąd orzeka w pierwszej instancji w przedmiocie skarg bezpośrednich wniesionych **przez osoby fizyczne lub prawne (spółki, stowarzyszenia itd.)** oraz przez **państwa członkowskie** na akty instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej oraz w przedmiocie skarg bezpośrednich mających na celu naprawienie szkody wyrządzonej przez instytucje lub ich pracowników. Rozpoznawane przez niego sprawy są głównie natury gospodarczej: dotyczą własności intelektualnej (znaki towarowe i wzory Unii Europejskiej), konkurencji, pomocy państwa oraz nadzoru bankowego i finansowego.

Sąd jest również właściwy do orzekania w dziedzinie służby publicznej w przedmiocie sporów między Unią Europejską a jej pracownikami.

Od wyroków Sądu przysługuje ograniczone do kwestii prawnych odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości. W sprawach, które były już dwukrotnie badane (przez niezależną izbę odwoławczą, a następnie przez Sąd), Trybunał Sprawiedliwości przyjmuje odwołanie do rozpoznania, wyłącznie jeżeli dotyczy ono kwestii mającej znaczenie dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii.

882

nowe sprawy

785

skarg bezpośrednich

w tym

80

pomoc państwa
i konkurencja (w tym
4 skargi wniesione przez
państwa członkowskie)

308

własność intelektualna
i przemysłowa

81

służba publiczna UE

316

innych skarg
bepośrednich (w tym
11 skarg wniesionych przez
państwa członkowskie)

70

wniosków
o przyznanie
pomocy prawnej

Strona, która nie jest
w stanie ponieść kosztów
postępowania, może złożyć
wniosek o przyznanie
pomocy prawnej.

951

rozstrzygniętych
spraw

836

skarg bezpośrednich

w tym

81

pomoc państwa i konkurencja

307

własność intelektualna
i przemysłowa

128

służba publiczna UE

320

innych skarg
bepośrednich

Średni czas
trwania postępowań

17,3 miesiąca

29 %

odsetek orzeczeń, od których
wniesiono odwołanie do
Trybunału Sprawiedliwości

1 428

spraw w toku

(na dzień
31 grudnia 2021 r.)

Główne dziedziny będące przedmiotem postępowań

Dostęp do dokumentów	44
Rolnictwo	23
Pomoc państwa	273
Konkurencja	96
Środowisko	16
Zamówienia publiczne	25
Środki ograniczające	51
Polityka gospodarcza i pieniężna	179
Własność intelektualna i przemysłowa	320
Regulamin pracowniczy urzędników UE	133

Członkowie

Sądu

Począwszy od 1 września 2019 r. w Sądzie Unii Europejskiej zasiada po dwóch sędziów z każdego państwa członkowskiego. Sędziowie są mianowani za wspólnym porozumieniem przez państwa członkowskie na okres 6 lat. Ich mandat jest odnawialny. Sędziowie wybierają spośród siebie prezesa i wiceprezesa na okres 3 lat. Mandat każdego z nich jest odnawialny. Działają oni przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności.

M. van der Woude
Prezes

S. Papasavvas
Wiceprezes

H. Kanninen
Prezes izby

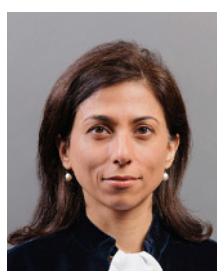
V. Tomljenović
Prezes izby

S. Gervasoni
Prezes izby

D. Spielmann
Prezes izby

A. Marcoulli
Prezes izby

R. da Silva Passos
Prezes izby

J. Svenningsen
Prezes izby

M.J. Costeira
Prezes izby

A. Kornezov
Prezes izby

G. De Baere
Prezes izby

M. Jaeger
Sędzia

S. Frimodt Nielsen
Sędzia

J. Schwarcz
Sędzia

M. Kancheva
Sędzia

E. Buttigieg
Sędzia

V. Kreuschitz
Sędzia

L. Madise
Sędzia

C. Iliopoulos
Sędzia

V. Valančius
Sędzia

N. Półtorak
Sędzia

F. Schalin
Sędzia

I. Reine
Sędzia

R. Barents
Sędzia

P. Nihoul
Sędzia

U. Öberg
Sędzia

**K. Kowalik-
Bańczyk**
Sędzia

C. Mac Eochaidh
Sędzia

R. Frendo
Sędzia

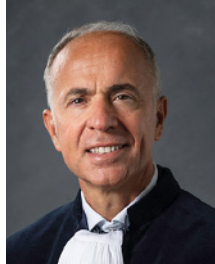
T. Pynnä
Sędzia

L. Truchot
Sędzia

J. Laitenberger
Sędzia

R. Mastroianni
Sędzia

**J. Martín y Pérez
de Nanclares**
Sędzia

O. Porchia
Sędzia

G. Hesse
Sędzia

**M. Sampol
Pucurull**
Sędzia

M. Stancu
Sędzia

**P. Škvařilová-
Pelzl**
Sędzia

I. Nõmm
Sędzia

G. Steinfatt
Sędzia

R. Norkus
Sędzia

T. Perišin
Sędzia

D. Petrlík
Sędzia

M. Brkan
Sędzia

P. Zilgalvis
Sędzia

K.A. Kecsmár
Sędzia

I. Gâlea
Sędzia

E. Coulon
Sekretarz

3

**Asystowanie instytucji
w przejściu do nowego
etapu jej historii**

A | Wstęp Sekretarza

Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości, sekretarz generalny instytucji, kieruje służbami administracyjnymi z upoważnienia prezesa.

Rok 2021 był dla służb instytucji rokiem utrwalania nowych metod, wdrożonych w 2020 r. w celu zapewnienia ciągłości i wysokiego standardu publicznej służby europejskiego wymiaru sprawiedliwości w sytuacji, gdy wywołany pandemią kryzys nadal trwał i wymagał wykazania się zdolnością przystosowania zarówno na poziomie organizacyjnym, jak i indywidualnym. Osiągnięto dematerializację i uproszczenie procesów decyzyjnych, przyznano pracownikom większy zakres samodzielności oraz wypracowano nowe sposoby łączenia życia zawodowego i osobistego. Znakomite wyniki pracy Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, a także Nagroda za dobrą administrację przyznana Trybunałowi przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich za projekt „Zdalne rozprawy” w kategorii innowacja/transformacja, stanowią dla wszystkich służb Trybunału źródło satysfakcji i dają motywację do dalszych wysiłków w tym kierunku.

2021 r. był także okazją do pogłębienia i przyspieszenia transformacji funkcjonowania służb, dzięki uruchomieniu szeregu projektów strukturalnych na przyszłość.

Po pierwsze, chodzi o **zwiększenie wsparcia dla sądów**, w których obciążenie pracą, zwłaszcza w przypadku Trybunału Sprawiedliwości, osiąga niespotykane dotąd rozmiary. Trwa zatem realizacja projektów rozwoju sądowiczych systemów informatycznych, mających zapewnić pomoc od strony badawczej i redakcyjnej oraz wzmocnić bezpośrednie wsparcie działalności sądowiczej dla gabinetów członków sądów. Rozważane są także sposoby przyspieszenia dostępu do treści pism procesowych, zwłaszcza z technicznego punktu widzenia.

Trybunał będzie mógł wykorzystać potencjał, jaki oferują narzędzia cyfrowe. Przykładów nie brakuje: cyfryzacja obiegu dokumentów i procesów decyzyjnych, zarówno administracyjnych (wraz z ukończeniem projektu zarządzania dokumentami HAN), jak i sądowiczych (wraz z projektem zintegrowanego systemu zarządzania sprawami – SIGA – obejmującego ścisłą współpracę wszystkich służb, sekretariatów i gabinetów członków sądów). Oba te projekty otwierają obiecujące perspektywy w zakresie uproszczenia procedur, ich monitorowania, badań i wsparcia w prowadzeniu spraw. Jednocześnie służby informatyczne monitorują technologię i eksperymentują z różnymi zaawansowanymi narzędziami, takimi jak narzędzia związane z obszarem roboczym i sztuczną inteligencją.

Po drugie, Trybunał pozostanie **w pełni oddany sprawie wielojęzyczności**, gwarantując utrzymanie **zakresu oraz jakości obsługi językowej** w tłumaczeniach pisemnych i konferencyjnych. Posiada on bowiem **know-how unikalne w skali światowej**, które należy pielęgnować i rozwijać w połączeniu z możliwościami, które daje rozwój technologiczny, zwłaszcza w celu sprostania zwiększonej ilości pracy. Pod pojęciem „wielojęzyczności” kryje się zdolność Trybunału do przemawiania do każdego podmiotu prawa i każdego obywatela w jego własnym języku. Jest to zatem kwestia dostępności i legitymacji unijnego wymiaru sprawiedliwości, a także zachowania różnorodności kulturowej i językowej Unii jako całości. Na tym polega istota „Inicjatywy na rzecz wielojęzyczności”, którą Trybunał realizuje już kolejny rok poprzez szereg akcji i imprez uwydatniających wartość wielojęzyczności i zaangażowanie Trybunału w tę sprawę. Ogród Wielojęzyczności, który zaczęto urządzać w tym roku, będzie obok innych projektów, które powstaną w przyszłości, trwałym i widocznym wyrazem tej idei.

Po trzecie, **Trybunał musi jeszcze bardziej przybliżyć się do obywateli**, aby stać się bardziej dostępnym i szerzej znanym. Jeszcze nigdy oczekiwane od Trybunału rozstrzygnięcia nie miały tak istotnego wpływu politycznego i społecznego na państwa członkowskie i ich obywateli: politykę gospodarczą i pieniężną, państwo prawne, prawo do azylu, walkę z terroryzmem, prawa podstawowe. Skala konsekwencji tych rozstrzygnięć, nierzadko bardzo złożonych, wymaga **komunikowania i objaśniania**, tak by obywatele byli w stanie je zrozumieć oraz docenić, jak kluczową rolę pełnią sądy Unii. Na uwagę zasługują dwa nowatorskie projekty prowadzące do tego celu.

Realizowany obecnie projekt powinien wkrótce umożliwić próbną wprowadzenie usługi **streamingu niektórych rozpraw wielkiej izby**, co nada zupełnie nowy wymiar zasadzie jawności rozpraw, stosownie do współczesnych rozwiązań technicznych. Każdy student prawa, dziennikarz, sędzia krajowy lub zainteresowany obywatel będzie mógł, niezależnie od miejsca zamieszkania, śledzić rozprawy Trybunału Sprawiedliwości bez przyjeżdżania do Luksemburga, we wszystkich językach objętych tłumaczeniem konferencyjnym zapewnianym podczas rozprawy. To rozwiązanie da całemu światu wgląd w realia działalności sądowniczej.

Ponadto projekt **wizyt zdalnych** – którego faza pilotażowa została przeprowadzona w 2021 r. z udziałem klas szkół średnich z kilku krajów europejskich – umożliwi zróżnicowanie grona odwiedzających: większość obywateli europejskich, którzy nie są w stanie udać się do Luksemburga, będzie mogła odwiedzić Trybunał w warunkach jak najbardziej zbliżonych do tych zapewnianych odwiedzającym na miejscu. Innowacja ta niweluje ograniczenia związane z odległością geograficzną i wrażenie niedostępności, jakie mógłby czasem sprawiać Trybunał. Dzięki nowym technologiom Trybunał może wreszcie zawitać praktycznie do wszystkich obywateli państw członkowskich.

Po czwarte, tym planom na przyszłość będzie towarzyszyć **ambitna strategia zarządzania zasobami ludzkimi**, która jest centralnym elementem polityki kadrowej Trybunału. Prywatne i publiczne, krajowe i europejskie organizacje starają się odnaleźć w nowej sytuacji, na którą składają się: rozpropagowanie pracy zdalnej, dążenie pracowników do większej autonomii oraz oczekiwania młodszych pokoleń. Aby zrealizować ważne projekty, które sobie wyznaczył, Trybunał przyłącza się do tego trendu, by móc, tak jak do tej pory, liczyć na zaangażowanych i utalentowanych pracowników. Wymaga to kompleksowego podejścia do zarządzania zasobami ludzkimi, od metod rekrutacji po przygotowanie do przejścia na emeryturę, poprzez kształcenie umiejętności i szkolenia na początku i w trakcie pracy, działania job-shadowingu i mentoringu, nie zapominając też o kierowaniu karierą zawodową oraz możliwościach mobilności wewnątrz- i międzyinstytucjonalnej. Aby nadal dążyć do doskonałości, Trybunał musi stworzyć motywujące i dynamiczne warunki pracy. Zalicza się do tego kluczowa inicjatywa, która zawsze powinna znajdować się u podstaw konkretnych strategii zarządzania służbami: włączenie zasady różnorodności i integracji w główny nurt funkcjonowania instytucji.

Do zobaczenia w przyszłym roku, przy podsumowaniu 2022 r., w którym przypada 70. rocznica powstania Trybunału Sprawiedliwości, najstarszej stażem instytucji Unii!

Alfredo Calot Escobar
Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości

Focus: EUnited w Rydze: wyjątkowy dialog sądowy na rzecz zjednoczonej Europy

*Spostrzeżenia Ingussa Kalniņa,
byłego doradcy prezesa trybunału konstytucyjnego Łotwy*

Po raz pierwszy w historii Unii Europejskiej sędziowie reprezentujący trybunały konstytucyjne i sądy konstytucyjne państw członkowskich Unii oraz członkowie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej spotkali się, aby omówić wspólne tradycje prawne Unii oraz sposoby ich godzenia z tradycjami konstytucyjnymi i tożsamością narodową państw członkowskich. Konferencja odbyła się pod tytułem „UniE dans la diversité : entre traditions constitutionnelles communes et identités nationales” (zjednoczeni w różnorodności: między wspólnymi tradycjami konstytucyjnymi a tożsamością narodową). Została zorganizowana wspólnie przez Latvijas Republikas Satversmes tiesa (trybunał konstytucyjny Łotwy) oraz Trybunał i odbyła się w dniach 2 i 3 września 2021 r. w Rydze (Łotwa). Z pomysłem wspólnej konferencji otwierającej dialog między trybunałami konstytucyjnymi a Trybunałem wystąpiła w 2019 r. Ineta Ziemele, ówczesna prezes trybunału konstytucyjnego Łotwy, i zyskała w tym pełne poparcie prezesa Trybunału Sprawiedliwości, Koena Lenaerts. Realizacja pomysłu zajęła dwa lata, częściowo z powodu przeszkód, jakie stwarzała pandemia Covid-19.

Szczególne struktura konferencji, a także długo wyczekiwana możliwość osobistego spotkania stworzyły bardzo przyjemną atmosferę i przydały wydarzeniu dynamiki, która sprawiła, że było ono bardzo udane, zarówno z organizacyjnego, jak i z merytorycznego punktu widzenia. Wszystkie obecne sądy aktywnie uczestniczyły w otwartych i szczerych debatach, obfitujących w znakomite wystąpienia i ważne wnioski, które następnie zostały opublikowane w osobnym zbiorze artykułów.

Osiągnięcie porozumienia co do potrzeby rozpoczęcia takiego dialogu i kontynuowania go w przyszłości samo w sobie zasługuje na uwagę.

Krajowe i międzynarodowe środki przekazu oraz media społecznościowe (#RigaJusticeConference) obszernie relacjonowały to wydarzenie. Ponadto trybunał konstytucyjny Łotwy nadał pierwszy odcinek swojego serwisu audio na żądanie o nazwie **Tversme**, którego gościem honorowym był Koen Lenaerts, prezes Trybunału Sprawiedliwości, co podkreśliło rangę dialogu.

Focus: Forum sędziów, wyjątkowa okazja do spotkań i wymiany poglądów

*Spostrzeżenia Marii José Hernández Vitorii,
prezes izby spraw społecznych przy sądzie najwyższym Aragonii*

Cieszę się, że mam okazję podzielić się swoimi doświadczeniami z Forum sędziów europejskich, które odbyło się w Luksemburgu w dniach 20–22 listopada 2021 r. Program Forum obejmował sesje robocze o bardzo zróżnicowanej tematyce, dlatego odniosę się do seminariów, w których osobiście uczestniczyłam.

Niektóre z poruszanych przez sędziów i omawianych przez uczestników kwestii są bardzo ciekawe z punktu widzenia zawodu sędziego. W szczególności chciałabym wspomnieć o refleksji poświęconej prawu do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, roli art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz jej zakresu, w szczególności z punktu widzenia prawa do skutecznej ochrony sądowej i bezstronnego sądu. Forum ukazało w szerokiej perspektywie ewolucję orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości związanego z tą zasadą oraz podstawę prawną, na której Trybunał opierał się w swoim najnowszym orzecznictwie, poczynawszy od 2018 r. (zob. C-64/16, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*). W wyrokach tych stosuje on różne postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) w związku z art. 47 Karty: na przykład postanowienie, zgodnie z którym „Państwa członkowskie ustanawiają środki zaskarżenia niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w dziedzinach objętych prawem Unii” (art. 19 ust. 1 TUE), postanowienia określające wartości Unii, w tym zasadę państwa prawnego (art. 2), zasadę lojalnej współpracy między państwami członkowskimi (art. 4 ust. 3), a także postanowienia Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (art. 6 i 13). My wszyscy, jako sędziowie europejscy, zaangażowani w tworzenie prawa Unii, mogliśmy nauczyć się wielu rzeczy przydatnych przy stosowaniu postanowień art. 47 Karty na szczeblu krajowym.

Inną dogłębnie omawianą na Forum 2021 kwestią było pojęcie niezawisłości sędziowskiej, które dotyczy nie tylko organizacji sądownictwa w każdym państwie członkowskim Unii, ale także każdego członka wymiaru sprawiedliwości tych państw. Przypomniano, że nie wystarczy, aby organ sądowy został ustanowiony na mocy prawa, ale należy jeszcze zapewnić, aby nie miał on organicznych ani funkcjonalnych powiązań z władzami, które ma nadzorować. Analizowaliśmy na przykład przypadek europejskiego nakazu aresztowania. Otóż Trybunał ustalił, że zasady wzajemnego uznawania i zaufania między państwami członkowskimi mogą być ograniczone w wyjątkowych okolicznościach, co wymaga zbadania w pierwszej kolejności, czy państwo, które żąda wydania osoby z innego państwa, nie posiada systemu sądowniczego niespełniającego wymogów zasady niezawisłości sędziowskiej. Ta niezwykle pożyteczna dyskusja, dotycząca bardzo praktycznych spraw, umożliwi sędziom krajowym rozstrzygnięcie wątpliwości, które pojawiają się coraz częściej podczas orzekania.

Dyskutowaliśmy także wraz z kolegami o warunkach wykonywania naszego zawodu, odnosząc się do obowiązku bezstronności, ale także do naszego prawa do ochrony przed naciskami z zewnątrz. Przedstawiliśmy uwagi na temat szeregu rozwiązań legislacyjnych w kilku państwach członkowskich, które mają wpływ na karierę zawodową sędziego, takich jak postępowania dyscyplinarne czy zasady odpowiedzialności sędziów, a które nie są zgodne z zasadami prawa Unii.

Wreszcie, dzięki Forum 2021, mieliśmy okazję uczestniczyć w rozprawie przed wielką izbą w sprawie dotyczącej zgodności z prawem Unii zasad postępowania dyscyplinarnego wobec sędziów, przyjętych przez jedno z państw członkowskich. To praktyczne ćwiczenie z prawa Unii umożliwiło wszystkim uczestnikom Forum 2021 zapoznanie się z funkcjonowaniem unijnego wymiaru sprawiedliwości, w szczególności dzięki pytaniom zadawanym przedstawicielom stron przez członków wielkiej izby. Ich pytania ukazały tok rozumowania prawnego, które należy przeprowadzić, aby rozwiązać problem o tak złożonym charakterze.

Udział w Forum 2021 wiele mi dał. Wiedza, którą tam zdobyłam, pomaga mi wyjaśnić różne pojęcia prawne, bardzo przydatne w mojej codziennej pracy, w której da się zauważyć rosnącą wagę rozstrzygnięć Trybunału. Wyjeżdżałam z Forum 2021 z poczuciem wielkiej satysfakcji z bycia członkiem Unii Europejskiej, dzięki której mamy normy prawne pozwalające na pokojowe współistnienie różnych ludzi i krajów, oraz z tego, że mogłam przyjrzeć się z bliska instytucji sądowniczej, która poprzez wykładnię i stosowanie prawa pomaga nam nadać kształt idei obywatelstwa Unii.

Dzięki doskonałej organizacji Forum 2021 stało się czasem rozmów i spotkań pracowników wymiaru sprawiedliwości. Między uczestnikami i członkami Trybunału, którzy byli bardzo zaangażowani w zapewnienie powodzenia temu wydarzeniu, panowała podczas tej edycji bliska i serdeczna atmosfera.

Focus: Relacje z gronem odbiorców

W 2021 r. prowadzony był niezmiennie dialog z przedstawicielami zawodów prawniczych i opinią publiczną. W użyciu wciąż pozostają tradycyjne kanały komunikacji, ale też coraz większego znaczenia nabiera dialog na płaszczyźnie wirtualnej, między innymi dzięki usługom wideokonferencji i platformom sieci społecznościowych.

131

rozpraw
z wykorzystaniem
wideokonferencji

Kryzys sanitarny, trwający w latach 2020 i 2021, ze względu na utrudnienia, jakie spowodował dla obywateli Unii Europejskiej, zwłaszcza jeśli chodzi o podróże, skłonił Trybunał do wzmoczenia aktywności wobec przedstawicieli opinii publicznej. Kryzys stał się więc czynnikiem decydującym o wprowadzeniu nowych form komunikacji i przyspieszającym realizację projektów rozpoczętych jeszcze przed pandemią. Trybunał prowadzi politykę otwartości wobec obywateli, tak aby za pośrednictwem orzecznictwa obu jego sądów lepiej poznali swoje prawa. Polityka ta została zintensyfikowana zarówno poprzez wykorzystanie tradycyjnych środków komunikacji, jak i wprowadzenie nowych propozycji dla grona odbiorców.

Zdalne rozprawy, wprowadzone w 2020 r. w celu zapewnienia ciągłości działania europejskiej publicznej służby wymiaru sprawiedliwości, okazały się innowacją, która przyniosła Trybunałowi w 2021 r. Nagrodę za dobrą administrację przyznaną za wybitne osiągnięcia w zakresie innowacji lub transformacji przez Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich. W 2021 roku **z wideokonferencji skorzystano podczas 131 rozpraw** przed Sądem i Trybunałem Sprawiedliwości. Te zdalne rozprawy uutorowały drogę do wprowadzenia w bliskiej perspektywie transmisji z rozpraw.

231

komunikatów
prasowych

W 2021 r. znacznie wzrosła liczba komunikatów prasowych, których celem jest informowanie w czasie rzeczywistym dziennikarzy i prawników o orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, tak aby opinia publiczna mogła się z nimi zapoznać zaraz po ich wydaniu. W 2021 r. ukazało się ich **231**, co, **jeśli wziąć pod uwagę wszystkie wersje językowe dostępne na stronie i przekazane korespondentom, łącznie daje liczbę 3 206 komunikatów prasowych.**

3 206

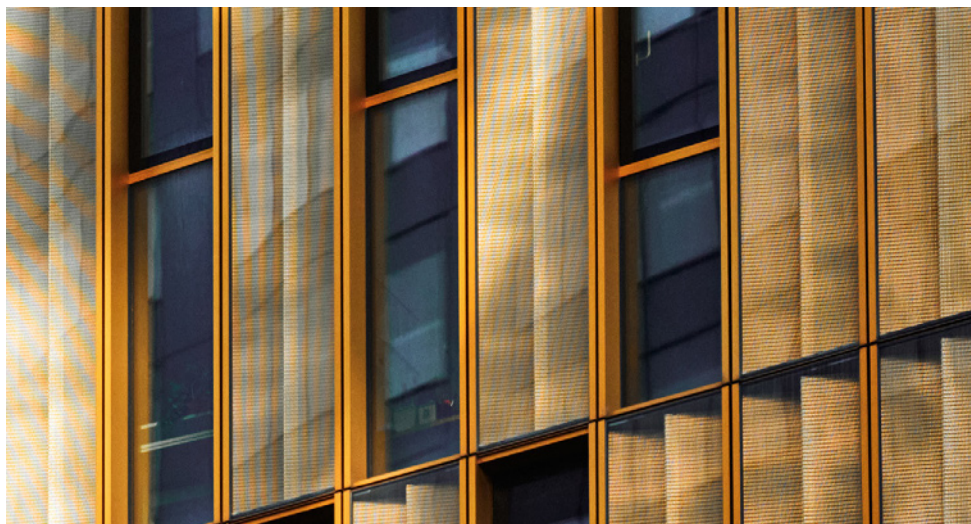
komunikatów
(łącznie we
wszystkich
wersjach
językowych)

Osoby odpowiedzialne za kontakty z mediami w Dyrekcji ds. Komunikacji dokładały starań, by, korzystając ze swej fachowej wiedzy, objaśniać wyroki, postanowienia i opinie, a także sprawy w toku. Jednocześnie intensyfikowały kontakty z dziennikarzami w państwach członkowskich, aby dostarczać im informacji z pierwszej ręki, uczulać na ważne sprawy i wyjaśniać przyjęte przez sądy rozstrzygnięcia poruszanych w tych sprawach kwestii prawnych. Pracownicy odpowiedzialni za kontakty z mediami rozesłali **601 pism informacyjnych**, głównie do dziennikarzy, ale także do przedstawicieli zawodów prawniczych, oraz przesłali **630 krótkich informacji**, tzw. „Info-rapids” o sprawach, w których nie wydano komunikatów prasowych. Jeśli chodzi o wnioski o udzielenie określonych informacji dotyczących funkcjonowania instytucji lub spraw, w 2021 r. odebrano i obsłużono **12 538 e-maili** i **7 182 rozmowy telefoniczne** (w języku każdego z wnioskodawców), zaś zgodnie z obowiązującymi przepisami Trybunał uwzględnił **110 wniosków o udostępnienie dokumentów administracyjnych i z archiwów historycznych**.

Trybunał jest obecny na Twitterze od 2013 r. i nadal wykorzystuje tę platformę do informowania opinii publicznej za pośrednictwem dwóch kont, jednego w języku francuskim, a drugiego angielskim, które mają łącznie **127 700 obserwujących**. Wysłano **962 tweety**, głównie na temat najważniejszych wyroków wydanych przez Trybunał Sprawiedliwości i Sąd oraz najważniejszych wydarzeń z życia instytucji. Instytucja jest również obecna na profesjonalnej platformie LinkedIn, na której zamieściła **365 wiadomości** skierowanych do jej **132 tys. obserwatorów**.

Z kolei przedstawiciele zawodów prawniczych mają dostęp do „**Not informacyjnych**” oraz do „**Miesięcznego biuletynu orzecznictwa**”, stanowiących kompilację streszczeń orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, które ze względu na poruszane w nich zagadnienia prawne zasługują na szczególną uwagę. Narzędzia te, udostępnione przez Dyrekcję Badań i Dokumentacji, umożliwiają przedstawicielom zawodów prawniczych błyskawiczne zapoznanie się z orzecznictwem, ogólnie lub w konkretnej dziedzinie prawa Unii Europejskiej.

601
pism
informacyjnych

630
krótkich
informacji

7 182
rozmowy
telefoniczne

962
tweety

Trybunał przetestował i zastosował najsukcesowniej narzędzia, jakie oferuje rozwój technologiczny, aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców. Czy to poprzez publikację sprawozdania rocznego i **panoramy rocznej w formacie html**, udostępnienie **nowych narzędzi korzystania z zasobów przez Dyрекcję Biblioteki**, czy przygotowanie **zdalnych wizyt** w Trybunale Sprawiedliwości dla grup uczniów szkół średnich, instytucja sądownicza Unii z wielokrotności swoje inicjatywy na rzecz grona obywateli.

1 843
odwiedzających

Organizacja wizyt stanowi ważną część działalności Trybunału w ramach jego polityki otwartości i upowszechniania wiedzy nie tylko wśród przedstawicieli zawodów prawniczych i studentów prawa, ale także wśród ogółu europejskich obywateli. Sytuacja zdrowotna panująca w 2021 r., choć uległa złagodzeniu w porównaniu z 2020 r., wymagała jednak ograniczenia wizyt i przyjmowania odwiedzających. W miarę możliwości Trybunał otwierał się jednak ponownie i **przyjął w swojej siedzibie 1 843 odwiedzających**. Kontynuowano i zintensyfikowano opracowanie wizyt zdalnych, prowadzonych według tradycyjnego schematu wizyt na miejscu. Zorganizowano **87 programów wizyt na platformach wirtualnych, w których wzięło udział 3 210 osób**.

4

Instytucja
chroniąca
środowisko
naturalne

Od wielu lat Trybunał prowadzi w dziedzinie środowiska ambitną politykę, której celem jest spełnienie najbardziej wymagających norm w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska naturalnego.

Jak co roku, instytucja informuje o swej sytuacji, podając najnowsze dostępne wskaźniki, w tym wypadku – z 2020 r.

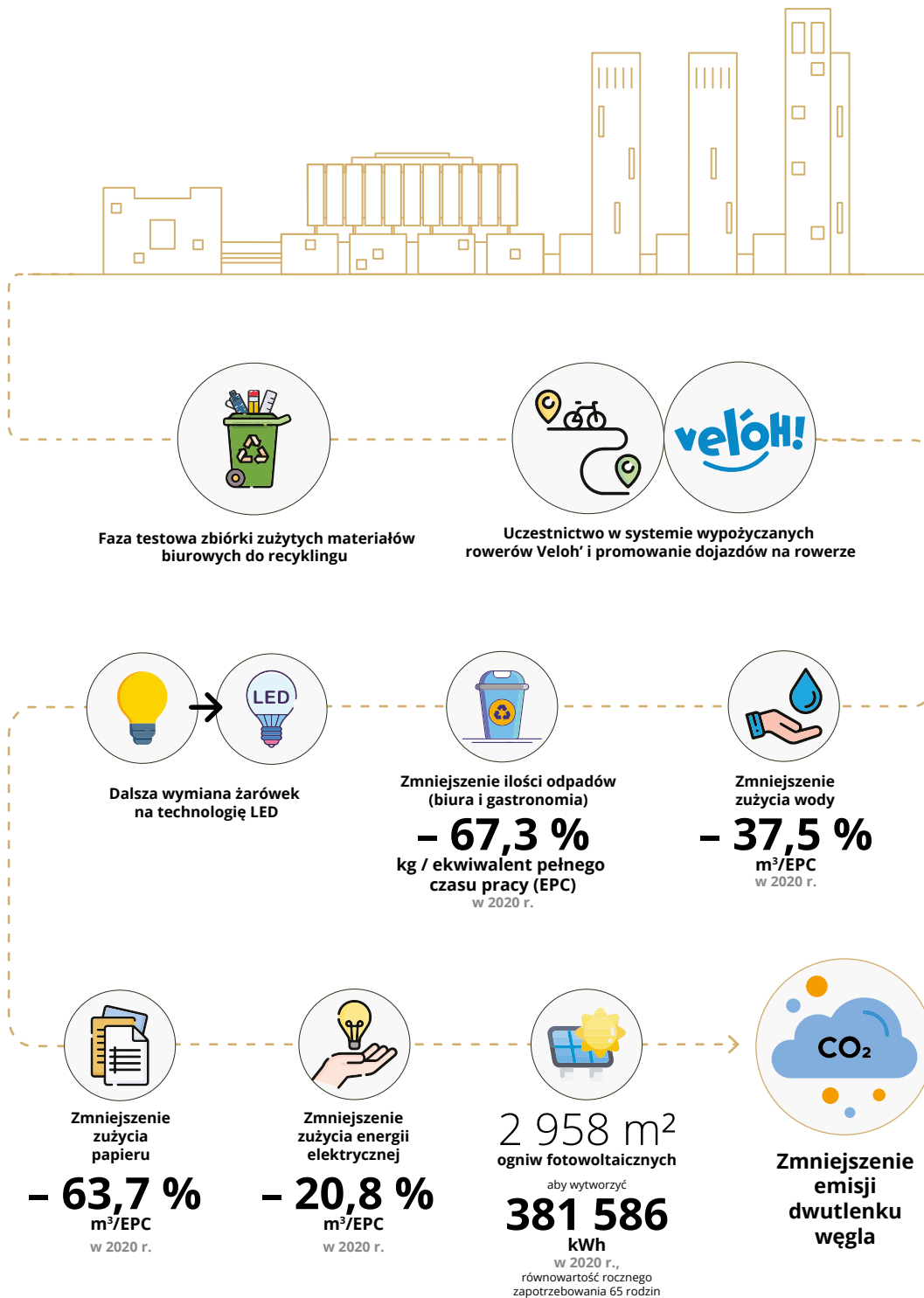
Obsłudze zespołu gmachów instytucji, jak również codziennemu zarządzaniu zasobami i narzędziami, które ma ona do dyspozycji, przyświeca nieustanna troska o poszanowanie środowiska naturalnego, o czym świadczy uzyskanie **rejestracji w EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme) w 2016 r. **Rejestracja EMAS**, stworzona w drodze rozporządzenia europejskiego i przyznawana organizacjom spełniającym surowe wymogi w zakresie polityki środowiskowej i starań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, stanowi wymowny wyraz uznania dla zaangażowania ekologicznego Trybunału oraz jego wysokiej efektywności środowiskowej.

W **corocznym oświadczeniu w sprawie polityki środowiskowej** Trybunał przedstawia szczegółowy bilans swojego oddziaływania na środowisko oraz obecne i przyszłe projekty środowiskowe instytucji. Trybunał opracował na przykład **moduł szkoleniowy online**, dzięki któremu zaznajamia wszystkie nowe osoby w instytucji ze środowiskowymi aspektami ich codziennej pracy oraz zachęca je do wykształcenia właściwych nawyków w zakresie narzędzi informatycznych i biurowych, zużycia energii i wody, odpadów i dojazdów.

Z konkretnych działań w ostatnim czasie: od listopada 2020 r. Trybunał całkowicie odszedł od **plastikowych butelek jednorazowego użytku** w salach rozpraw, salach narad i salach posiedzeń.

Aplikacja e-Curia (zob. s. 30), powszechnie używana do przekazywania dokumentów procesowych między przedstawicielami stron a sądami Unii, również ma pozytywny wpływ na środowisko. Przykładowo, gdyby wszystkie strony pism procesowych przekazanych Trybunałowi Sprawiedliwości i Sądowi przez e-Curia w 2021 r. (ponad milion stron) zostały złożone w formie papierowej, wraz z kompletem odpisów, spowodowałoby to sporządzenie ilości dokumentów odpowiadającej wielu tonom papieru, które ponadto musiałyby zostać fizycznie dostarczone do Luksemburga.

Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) jest jednostką miary działalności zawodowej, niezależną od rozbieżności w tygodniowej liczbie godzin pracy poszczególnych pracowników wynikających z różnych systemów czasu pracy.

Wskaźniki środowiskowe dotyczące wody, odpadów, papieru i energii elektrycznej odpowiadają wskaźnikom z 2020 r. Zmiany są liczone w stosunku do 2015 r. – roku referencyjnego.

Znaczny spadek ilości odpadów i zużycia zasobów można wyjaśnić wyjątkowym charakterem 2020 r. ze względu na **kryzys zdrowotny**.

5

Spojrzenie w przyszłość

Rok 2022 będzie dla Trybunału rokiem jubileuszowym.

Trybunał, który powstał w 1952 r. jako „Trybunał Sprawiedliwości Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali” (EWWiS), w 2022 r. będzie obchodził 70. rocznicę utworzenia.

Jubileusz ten skłania nie tylko do spojrzenia wstecz na powstanie i rozwój instytucji sądowniczej wspólnej dla 27 państw członkowskich Unii Europejskiej, ale także do przypomnienia sobie, jakie wartości leżą u podstaw jej misji.

Trybunał uruchamia nowe projekty, stawia obywatela w centrum swoich przedsięwzięć i wzmacnia swoje oddziaływanie w państwach członkowskich.

Wśród planowanych obchodów znajduje się kampania retrospektywna, która została już zainaugurowana na Twitterze i jest dostępna pod adresem #CJEUw70dni, przedstawiająca, rok po roku, najważniejsze wydarzenia minionych 70 lat i najważniejsze orzeczenia wydane przez Trybunał. Powstaje również film o historii Trybunału i jego roli w integracji europejskiej. Po raz pierwszy zostanie on pokazany na specjalnym Forum Sędziów, noszącym tytuł „Wymiar sprawiedliwości bliżej obywatela”, w którym wezmą udział wszyscy prezesi sądów najwyższych i trybunałów konstytucyjnych państw członkowskich. Film zostanie udostępniony publiczności.

70 lat istnienia naszej instytucji będzie celebrowane w ramach wydarzeń organizowanych przez Trybunał w ciągu całego roku. Rocznicą ta będzie okazją do podniesienia publicznej świadomości na temat działalności Trybunału i jej wpływu na życie obywateli UE.

Każdego dnia instytucja, sędziowie i rzecznicy generalni oraz cały personel pracują nad ochroną podstawowych zasad, które wiążą państwa i które są zagwarantowane dla wszystkich obywateli, poprzez orzeczenia dostępne w języku każdego z nich.

Ochrona państwa prawnego, a także praw podstawowych, równości kobiet i mężczyzn, pracowników, środowiska naturalnego i konsumentów stanowi centrum działalności Trybunału Sprawiedliwości od chwili objęcia urzędu przez jego pierwszych członków w dniu 4 grudnia 1952 r.

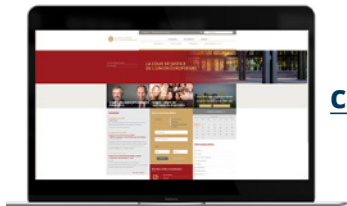

6

**Pozostańmy
w kontakcie!**

Dostęp do wyszukiwarki orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości i Sądu za pośrednictwem strony Curia

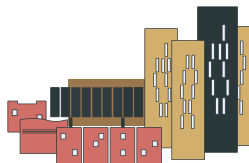
curia.europa.eu

Śledź aktualności orzecznicze i instytucjonalne

- przeglądaj [komunikaty prasowe](https://curia.europa.eu/jcms/PressRelease)
curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- subskrybuj [kanały RSS](https://curia.europa.eu/jcms/RSS) Trybunału
curia.europa.eu/jcms/RSS
- obserwuj Trybunał na Twitterze: [CourUEpresse](https://twitter.com/CourUEpresse) lub [EUCourtpress](https://twitter.com/EUCourtpress)
- obserwuj konto [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice)
<https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>
- pobierz aplikację CVRIA na smartfony i tablety
- zaglądaj do [Zbioru Orzeczeń](https://curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports)
curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Dowiedz się więcej na temat działalności Trybunału

- odwiedź stronę dotyczącą [sprawozdania rocznego za rok 2021](https://curia.europa.eu/jcms/AnnualReport)
curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Panorama roczna
 - Sprawozdanie dotyczące działalności sądowej
 - Sprawozdanie dotyczące zarządzania
- Obejrzyj [animacje na YouTube](#)

Korzystaj z dostępu do dokumentów instytucji

- **archiwa historyczne**
curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
- **dokumenty administracyjne**
curia.europa.eu/jcms/documents

Odwiedź siedzibę Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

- Instytucja oferuje **programy wizyt** opracowane stosownie do zainteresowań poszczególnych grup (udział w rozprawie, zwiedzanie gmachów lub kolekcji sztuki z przewodnikiem, wizyta studyjna)
curia.europa.eu/jcms/visits
- Dzięki **wirtualnej wizycie** możesz także obejrzeć zespół gmachów z lotu ptaka i wejść do nich, nie ruszając się z domu
curia.europa.eu/visit360/

Aby uzyskać dalsze informacje dotyczące instytucji

- napisz do nas za pośrednictwem **formularza kontaktowego**
curia.europa.eu/jcms/contact

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Trybunał Sprawiedliwości
L-2925 Luksemburg
Tel.: +352 4303-1

Sąd
L-2925 Luksemburg
Tel.: +352 4303-1

Trybunał w internecie : curia.europa.eu

Tekst ukończono w marcu 2022 r.
Dane dotyczą stanu na dzień 31.12.2021.

Ani instytucja, ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania powyższych informacji.

Luksemburg : Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
Dyrekcja Komunikacji
Wydział Publikacji i Mediów Elektronicznych

Zdjęcia: © Unia Europejska, 2019–2022; Shutterstock; © Aleksandrs Kravčuks, 2021; © Katrina De Rycke, 2021
Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Zabronione jest wykorzystywanie lub powielanie zdjęć lub innych dokumentów, do których Unia Europejska nie posiada praw autorskich, bez uzyskania zgody posiadaczy praw autorskich.

PRINT	QD-AQ-22-001-PL-C	ISBN 978-92-829-4069-3	ISSN 2467-138X	doi:10.2862/139773
PDF	QD-AQ-22-001-PL-N	ISBN 978-92-829-4010-5	ISSN 2467-1614	doi:10.2862/674
HTML	QD-AQ-22-001-PL-Q	ISBN 978-92-829-4042-6	ISSN 2467-1614	doi:10.2862/69615

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Dyrekcja Komunikacji
Wydział Publikacji i Mediów Elektronicznych

Maj 2022

